

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS
UNA BATALLADA
CADA SETMANA

Número especial, 20 Cts.

Números atrassats: doble preu

REPUBLICA FEDERAL
MADRID

EL VESTIT NOU

—Quí ho diria que sóc el mateix d'abans?

ANGEL PESTAÑA

Obra nueva : Acaba de ponerse a la venta

Setenta días en Rusia

LO QUE YO PIENSO

Un tomo 8.º: Ptas. 3'50

El Año en la Mano

Almanaque-enciclopedia de la vida práctica, para 1926

El Año en la Mano

REGALA

a todos los compradores, una participación al billete entero de la

LOTERÍA DE NAVIDAD - N.º 53,205

Adquirido en la afortunada Administración de Loterías N.º 35 de D.ª María Illa, Rambla del Centro n.º 23 (frente la Plaza Real)

El Año en la Mano

se vende a pesetas 1'50 en rústica y 2 pesetas encuadernado

D'aquí pocs dies sortirà

El casament de conveniència

Obra de gran èxit d'en

Santiago Rusiñol

Preu: 2 pessetes

AVIAT

ALMANAC DE La Campana de Gràcia

per a l'any 1926

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútua o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

LA CAMPANA DE GRACIA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre. ESPANYA, Ptes. 1'50
ESTRANGER, Ptes. 2'50

EL NOU GOVERN.

Encara que l'actualitat i la novetat del govern de militars i paisans, que de set o vuit dien ençà disfrutem, siguin ja ben relatives, no creiem oportú deixar passar aquest fet, aquest número vermell de l'almanac polític, sense comentari.

La caiguda del Directori militar o la dimissió, si es vol, de la majoria dels seus vocals, encara que no hagi sigut provocada per un moviment d'opinió, ha estat un aconeteixement emocionant, transcendental.

Quan va esclatar el cop d'Estat, va dir en Primo de Rivera que es tractava només d'una lletra a noranta dies vista.

Però el venciment de la canviària es va prorrogar indefinidament i el règim d'excepció, el règim dictatorial amenaçava perllongar-se anys i anys; amenaçava fer-se crònic ço que no podia tenir més que caràcter transitori i provisional.

Sortosament, i encara que les llibertats públiques estiguin anul·lades, una corrent interior de pensament i de sentiment ciutadans ha sigut prou poderosa per a fer sentir el seu pes i determinar el canvi que tots els lliberals i demòcrates desitjàvem, demanàvem.

Aquest canvi no s'ha fet al nostre gust.

Continuen al davant, o al cap del govern, els inspiradors i l'executor principal del cop del tretze de setembre.

Segueix imperant en les altures la mateixa ideologia del bienni prop-passat.

Segueix la part més interessant de la Constitució del setanta sis suspesa.

No s'han restablert les garanties i prerrogatives ciutadanes, la llibertat de pensament, el jurat, el sufragi, la inviolabilitat del domicili.

Han sortit de la presó els sindicalistes; però a les ergastules, de detinguts governatius, de ciutadans privats de llibertat sense estar sotmesos a procés, encara n'hi queden.

En resum, el canvi ha estat nominal més que real. La façana s'ha repintat, la substància resta. La dictadura militar fineix; la dictadura també militar, però amb ajudes civils, comença.

Que no duri aquesta gaire, que no duri tant com l'altre desitgem. Perquè el nou aparell ortopèdic no faci gaires dies falta, fem fervorosos vots.

La sort de la nostra terra, el bon nom d'Espanya estan vinculats a la normalitat constitucional, a la integritat de la vida civil...

La política no pot ésser, més que en greus moments, en excepcionals circumstàncies...

La política no és funció d'una classe, no és afer tan sols de polítics. És condició substancial de civilització, és dret i deure al mateix temps de tots els ciutadans.

Torneig de dames

Donava *La Noche* la nova de què unes quantes senyores aristocràtiques volen adreçar a l'autoritat municipal un missatge defensant les escultures de la Plaça de Catalunya. Veient que cap diari interviuava a les senyores alludides, nosaltres cercàrem el seu diàleg.

—Sí, senyor—ens digué—, nosaltres anem a tenir més valor que vostès, els homes.

—Vostè dirà, senyora.

—Jo, acabo d'arribar de París i an allí he trobat la mateixa discussió. Uns estan pel nu i uns altres en contra. Però, anem a pams: El nu que es discuteix a París, com es discuteix també, a hores d'ara, a Berlín, és el nu viu, el nu teatral, sense malles i sense cinturó de castedat, o bé, un cinturó petit, petit. Això sí que es pot discutir, perquè allò és un ventre que roda, i unes cames que es belluguen, i un pit descarat que es dirigeix cap als espectadors, amb

un gran desvergonyiment. Aquest nu sí que es pot discutir, però un nu de marbre, no, i és clar en lloc del món es diu res com no sigui a Barcelona.

La nostra amiga, somrient, va afegir:

—Veu? Comprendria que es discutís el nu masculí. Francament, de vegades, és excessiu, sobretot a Alemanya. Jo, sóc casada, i quan vaig a París i passo pel pont del Trocadero, faig veure que bado i giro dissimuladament el cap. Jo no sé si això influeix o no en la moralitat, però jo tinc una amiga barcelonina, educada a París, en família francesa, que no ha pogut veure el *Faust* fins que s'ha casat, i a Barcelona! La seva família no ho volia perquè Marguerida era una dona seduïda, que anava a la presó per infanticidi, i per òpera que fos el *Faust*, no era òpera per a senyoretetes. Qui tindria an aquí aquests escrúpols? I les vegades que aquella família, tan rigurosament moral, haurà passat per davant de les estàtues del pont del Trocadero!

Jo, no vaig poguer menys que dir-li a la meva interlocutora, que tenia una lògica de gran advocat.

—Lògica, diu? Miri, veu aquesta estatueta? Es una Diana. Va nua, completament nua. Doncs, com aquesta figureta n'hi han a milers, distribuïdes per totes les cases barcelonines, i més milers en les botigues que diem d'objectes artístics. Qui protesta d'aquestes estatuetes? Ningú.

Per què, doncs, s'aplica a les estàtues de la Plaça de Catalunya un criteri públic que no s'aplica an aquestes petites estàtues? Jo rebo les meves visites davant d'aquesta Diana nua, que, a més a més aixeca, corrent, les cames. Encara no he trobat cap senyora, ni cap senyor, que m'hagi dit: "Faci el favor de no rebre'ns en aquesta sala i d'apartar les criatures d'aquesta visió terrible".

La nostra amiga arriba an aquesta conclusió:

—Es veu que la moral és una qüestió de volum.

PARADOX

A PROPOSIT D'UN HOMENATGE

Fa dies—masses dies—que es parla d'un homenatge al mestre Rusiñol. Les infinides veus que signifiquen quelcom en el ritme espiritual de la nostra ciutat, s'han convertit en una sola veu encesa per aquestes tres síl·labes: Rusiñol. Es pot ben dir que avui l'actualitat l'acapara el gran pintor-poeta. No es parla sinó d'en Rusiñol i de les seves pintures, de les seves novel·les, de les seves comèdiès.

A les veus de tot Barcelona—de tota la Barcelona que s'estima—volem unir la nostra. Obligació hi tenim, ademés. I més obligació tractant-se d'aquestes pàgines.

Recordareu vosaltres que en aquesta mateixa secció el nom de "Xarau" era com una bandera que ensenyava a tots el bon camí: el camí de l'alegria, de la bellesa, de la bondat, de l'eterna joventut. Avui el pobre "Virai" ocupa aquest lloc indignament. Paraula! El pobre "Virai" no és més que una ombra del gloriós "Xarau". Aquesta secció avui és com una casa per a llogar: té la tristesa i la buidor de totes les cases per a llogar. Hi manca la sana, la magnífica alegria del mestre. Si alguna vegada les paraules de "Virai" us arrenquen un somriure, l'heu d'agrair a la mica de caliu que va deixar el mestre.

Just és, doncs, que avui també nosaltres hi volguem ésser en això de l'homenatge a en Rusiñol. Ens obliga ademés de la nostra natural i lògica admiració, la nostra condició: no som altra cosa que una criatura d'ell, una criatura espiritual, s'entén.

S'ha de fer l'homenatge a en Rusiñol. S'ha de procurar que no tot se'n vagi en paraules, com tantes vegades ha passat. El nostre Rusiñol es mereix tots els homenatges perquè la seva obra ha arribat al cor del poble. I és el poble qui ha de consagrar als artistes.

VIRAI

REPRISE

La setmana passada ja ho dèiem. En substitució del dimissionari senyor Bonell, ha estat nomenat regidor de Barcelona el senyor Valentí Vía. Tothom recordarà que aquest senyor ja era regidor i hagué de dimitir per a marxar a Turquia a exercir càrrecs diplomàtics.

El senyor Vía ha acabat la seva missió diplomàtica, i ha tornat.

El senyor Vía, que és gendre del ministre senyor Martínez Anido, tenia molta feina particular i familiar. Ara l'ha pogut arreglar. Naturalment, dimití la regidoria per a anar a Turquia, i en tornar de Turquia podia tornar a ocupar-la. Per això, el governador ha tornat a fer-lo regidor.

UN APAT

S'ha volgut fer un homenatge al regidor senyor Marimón, i se li ha fet el que ell més podia estimar: un àpat. El senyor Marimón és un gran *gourmand*, i un menjar és la única cosa que pot agrair.

Al banquet hi assistí molta gent, hi assistí tothom que tenia ara compromís d'assistir-hi.

Al final, en Marimón va agrair l'assistència, dient: "Jo sóc un industrial; jo no sóc orador, no sé parlar. Però, jo, que no valc res, us agraeixo que us hagueu gastat tres duros per venir". Trobem que el senyor Marimón mai havia estat tan eloqüent.

Durant l'àpat s'alabà el P. U. P. i es digué mal de "La Publicitat". Els assistents, quan sentien que un orador deia una d'aquestes coses, es divertien molt, tant, que àdhuc feien callar els oradors. I el comte de Santa Maria de Pomés va engegar una de les seves grans llaunes, però no la pogué acabar.

L'amic, la muller i la muller de l'amic

(Pel·lícula Vodevillesca en quatre parts)

PRIMERA PART

Marit i muller, a casa.

Ell.—Apa, me'n vaig. Adéu, Carmeta.

Ella.—Escolta, Enric, necessitem un armari de lluna.

Ell.—Un armari de lluna? I per a què?

Ella.—Ai, ai, per posar-hi roba.

Ell.—I per posar-hi roba, té d'ésser precisament un armari de lluna? Em sembla que sense la lluna també se n'hi pot posar de roba a dintre d'un armari...

Ella.—Es clar, però fa més bonic, home!

Ell.—Oh, bé! Bonic, bonic, també en fan de bonic els diners que ens costarà aqueix armari. No em facis posar de mala lluna. Ja saps quant val un armari així?

Ella.—Es que en sé un d'aventurer que no ens costarà pas més de vint duros...

Ell.—Ah! Essent així ja pots comprar-lo, dona!

(I, sense demanar res més, es treu el marit un bitllet de cent pessetes i li donà a la seva muller, qui li agraeix amb un petó dels més llargs.)

Ell.—Vaja. Adéu, adéu...

COSES DEL TEMPS

—Ja ha vist quin canvi més radical, eh?
 —Ca, home! Igual que abans: ni fred ni calor!

SEGONA PART

Dos bons amics, al carrer.

—Hola, Enric!

—Hola, Ramon!

—Oh, i que vens bé... Precisament volia demanar-te un favor...

Prou, home... Dignes... Ja saps que sempre estic a punt de servir a un amic.

—Veuràs: Em passa un cas com un cabàs. Figura't que al carrer d'Aribau hi tinc un enredo i, no sé com, la dona se n'ha assabentat i, segons sembla, es proposa atrapar-m'hi personalment aquesta mateixa tarda. Com que la dona no et coneix, he pensat que, per desorientar-la, podries posar-te un parell d'hores al meu costat i així si hi va... Comprèns?

—Sí, home, sí. Entesos. No està malament la combinació. Mira: T'agraeixo la confiança i creu que faré el que pugui per complaure't a bastament.

—Doncs, apa. Anem-hi i et presentaré a la fulana.

TERCERA PART

A casa de la fulana del carrer d'Aribau.

(L'Enric espera que arribi la muller de l'amic. Per fi,

truquen. Obre. I es troba cara a cara amb la Carmeta, la pròpia. Sorpresa per ambdues parts, plors, reconveccions mútues i enfadament general. La Carmeta, furiosa, se'n va a casa sense volguer escoltar sisquera les explicacions del seu marit.)

QUARTA PART

Marit i muller, a casa altra volta.

Ell.—Ben mirat, qui te de demanar explicacions sóc jo. Què hi anaves a fer an aquella casa del carrer d'Aribau?

(Ella, sense dir un mot, li signa una de les planes d'anuncis de *La Vanguardia*, on s'hi llegeix: "Armario de luna de ocasió, en buen estado, se vende por cien pesetas. Calle Aribau, etc.")

(Explicacions i reconciliació final, fent-se, però, el propòsit—el marit—de no servir mai més a cap amic en semblants afers.)

FIDEL GRIFOL

AQUEST NUMERO HA SIGUT VISAT PER LA PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

Juli Garreta és mort

La setmana passada morí a la seva ciutat natal, Sant Feliu de Guíxols, el nostre gran compositor Juli Garreta. La seva mort causà un veritable trastorn, no solament entre els amants de la música i els seus conciutadans, sinó a tot Catalunya.

Juli Garreta era un fervent català i un amic de la classe humil. La seva gran valor era reconeguda per tothom i el seu talent musical havia donat i dona gran prestigi a Catalunya per tot arreu on són interpretades les seves obres.

Juli Garreta, el músic empordanès, era un esperit inquiet. Gràcies a aquest esperit devem l'excel·lència de la seva obra. Desitjós sempre de superar-se a cada moment, treballava amb fe i a cada cosa nova que escrivia trobava dolenta l'anterior. Tota la producció de la seva primera època, que ell considerava d'assaig, no l'ha donada a conèixer. Per fi, fa una vintena d'anys, llençà al públic algunes sardanes. I el mestre Lassalle donà a conèixer la seva primera gran obra, les *Impressions simfòniques*. Aquesta obra revelà tota la gran valor de Garreta; aviat es veié que era un compositor formidable. L'orquestra Pau Casals no ha pogut passar-se en cap dels seus cicles de concerts d'estrenar-li alguna cosa.

Les obres principals de Garreta són: unes 70 sardanes, sis d'elles: *A en Pau Casals, Pedregada, Isabel, Giberola, Maria i Nydia*, orquestrades; les composicions simfòniques *Impressions simfòniques, Mediterrània, Scherzo, Suite en sol, Les illes Medes, Concert per a violí i orquestra i Pastoral*; un quartet per a piano, violí, viola i violoncel; sonates per a piano i per a piano i violoncel; una romança per a piano i violí, i *Joguina*, per a violoncel i violí.

No creiem, que en aquesta nota necrològica haguem de fer una crítica de l'obra formidable de Juli Garreta. Avui, en dir la seva mort, no podem fer altra cosa que associar-nos al dol de Catalunya.

De l'homenatge

Creiem que també nosaltres, la gent d'aquesta casa, tenim dret a dir-hi la nostra, a seguir-hi dient la nostra en això de l'homenatge a en Santiago Rusiñol.

S'hi ha d'anar molt en compte amb aquest homenatge. S'ha d'anar molt en compte a no fer caure en ço vulgar ni en ço de sempre.

No ens sembla gens bé que els més indicats per a guiar i encausar l'opinió—diga'ls intellectuals, diga'ls omplaquartilles—, perdin el temps pesant, i mesurant, i, sobretot, regatejant.

No ens sembla gens bé que perdin el temps omplint columnes i més columnes de periòdic, per a discutir si se li ha de posar o no se li ha de posar una corona de llorer. Una corona a en Santiago Rusiñol! Que no la porta? Que no li han donat les seves obres? Que no li ha posat el poble amb la seva admiració?

Ja suposem que això de la corona és un símbol, però a vegades fins els símbols són perillosos. Hem de recordar que en Rusiñol és autor d'un sànet admirable, en què es ridiculitza la mania de les coronacions.

No discutim tant, i fem més. Una festa a Sitges, davant del mar i sota el cel blau, ens sembla bé. Però no una festa de savis. Això mai! Els savis són gent trista que no sap festejar. Una festa en la que hi intervingui el poble: el poble amb la seva alegria, amb la seva admiració, amb el seu fervor. Que no tingui l'homenatge un caràcter oficial, perquè llavors estem perduts.

Que a la tornada de Sitges tornem tots en pau i tranquil·litat; que tots els teatres de Barcelona representin obres d'en Rusiñol, que prou en té, i encara n'hi quedaran.

Si la característica d'en Rusiñol és l'*humour*, l'alegria, la ironia, no s'ha pas de donar solemnitat a l'homenatge.

D'homes com en Rusiñol no en neixen cada cents anys. Ens ha alegrat la vida amb la seva obra, car va néixer rient. I quan, d'aquí cinquanta o seixanta anys deixi aquest món, restaran ben desconsolats els que es quedin.

No volem controvèrsia. Volem homenatge i alegria, i que entre tots plegats arreglin un homenatge que no desdiguí en res de la glòria d'en Rusiñol.

Ha mort Pau Iglesias

Dimecres al vespre morí el "lieder" del socialisme espanyol, l'honorat Pau Iglesias.

Pau Iglesias tenia 76 anys, i d'un temps ençà estava molt delicat de salut; es temia que d'un moment a l'altre morís. I per fi ha arribat el fatal desenllaç.

Fill d'una família obrera, nasqué a El Ferrol. Ben jove encara, es trobà que havia de mantenir la seva mare i es dedicà a la tipografia. Als vint anys s'allistà a l'Associació Internacional dels Treballadors, i mai més ja es separà del moviment obrer, al qual dedicà tota la seva activitat. A la Internacional, fou elegit secretari corresponsal de la comarca del Nord en el Consell Federal constituït a Madrid, l'any 1871. Va pertànyer al Consell de Redacció de "La Emancipación", orgue del Consell Federal. Presidí el cèlebre míting dels Camps Elisis, i llavors la Internacional fou considerada fora de la llei; Iglesias, no obstant, continuà ferm al seu lloc de secretari.

Després, ell constituí la Societat de Tipògrafs. En aquell temps la seva activitat obrerista era més forta que mai, i al mateix temps, a l'Escola d'Arts i Oficis, a més a més de treballar com a obrer en una impremta.

L'any 1886 fundà el diari "El Socialista", del qual n'ha estat sempre el director, i durant molt de temps un dels seus tipògrafs. Pau Iglesias era un excellent publicista i és en "El Socialista" on va publicar els seus millors escrits, alguns dels quals li valgueren diverses vegades la presó.

Pau Iglesias, socialista convençut, no transigia mai per a res. Era un home de vasta cultura, la qual cosa és més notable tinguent en compte la seva humil condició i que hagué d'estudiar en hores extraordinàries, treient-s'ho del dormir.

Degut a la seva gran honradesa política, ben segur, li fou difícil triomfar en les eleccions. En 1906, però, fou elegit regidor per Madrid, fins a 1910. Llavors, se l'elegí diputat a Corts, essent reelegit gairebé en cada nova elecció, fins a 1923. Assistí, com a diputat, a l'Assemblea de parlamentaris que es celebrà a Barcelona l'any 1917.

La seva mort ha estat molt sentida per tots els elements obrers i liberals. El seu enterrament palesà la gran estimació en què se'l tenia i el prestigi que gaudia. Ens sumem al dol general.

L'HOMENATGE

—Amic Rusiñol, aquí vinc amb la corona de llaurer
—Alabat-siga-Déu!

LA COSA MARXA

Sí, senyors, la cosa marxa, encara que a pas de tortuga, i les exposicions d'art es succeeixen sense soroll, perquè de molt temps ençà, aquí només fem la *piu-piu*, i encara gràcies.

Dintre d'aquesta marxa lent i ordenada de les coses, hi ha, però, qui la balla més grassa que els altres, en tots els rams, inclús entre els artistes, que són gent ben poc aficionada a la ballaruga, perquè arreu del món val més caure en gràcia que no pas ésser graciós.

I prou metafísica, que hi ha uns quants artistes que estan esperant conèixer la nostra opinió respecte a les exposicions llurs. Ja en podran tirar un bon tros a l'olla quan la conequin, no?

A les "Galerías Layetanas", per exemple, exposen en M. Oliver i en Pigem; dos paisatgistes que porten una bona marxa. L'Oliver, jove, valent i animós, camina de cara al sol; ara s'enamora d'una *Matinada de Primavera*, ara d'una *Tarda de setembre*, de *Les casetes de Miralles*, o bé del *Poblet de Castellví*, i us en fa una pintura cridanera que diríeu que us hi trobeu en els llocs que pinta. En Pigem, home ja maduret, no es mou dels voltants de Banyoles, perquè l'estany el té encisat; la pintura d'en Pigem és dolça, suau, pacífica: revolteja com una papallona pels camps de *Fajol*, per les vores de l'estany i pels jardins de la simpàtica vila.

L'Oliver i en Pigem fan una medalla paisatgística que té tan bonica la casa com la creu.

A les "Galerías Malmedé" s'hi troben unes quantes aquarelles de coloracions fantàstiques i enceses, degudes a

l'artista A. Haberkorn, el qual es veu que pinta sots l'enlluernament del sol mallorquí.

L'Haberkorn és, sens dubte, un fort temperament decoratiu, que no pot pas aigualir-se ni pintant a l'aquarella, de la qual n'arrenca unes tonalitats que treuen foc.

El tindrem present.

La novetat de la quinzena es l'artista Domingo Fernández Adeba, un noi de catorze o quinze anys, que dibuixa com un home gran... dels que en saben, i pinta millor que molts modernistes carregats de fums, atrevint-se fins al quadro d'assumpte amb figures i tot.

Si en Dominguet m'hagués de creure, jo li diria que dibuixés forsa i pintés ben poquet, i encara a l'aquarella, perquè no vol empentes. Fóra una llàstima que per voler anar depressa es malogressin les magnífiques dots de pintor que atresora. Pensi que en coses d'art com en tot, el que fa més profit és menjar poc i pair bé.

Si entreu a les "Galerías Areñas" no us descuideu pas de treureu's el barret; seria un descuit imperdonable enfront de les formoses pintures d'en Martí Garcés l'artista que fins quan pinta és un "sportman".

En Martí Garcés és el pintor català que arriba més a l'*interior*; ço fa que en pugui exposar tretze d'una tirada (el punt de les dones), tots ells alegres, fermes, lluminosos i bonics perquè sí; un, sobretot, crec que el número tres, d'una realitat i una construcció admirables.

Un artista com aquest, que per a pintar no li cal sortir de casa, és natural que pinti bodegons també, ço que fa amb una riquesa de color que enamora per la qualitat que dona a les coses, especialment d'ésser jocs de cafè de porcellana, que sembla talment que tenen de trencar-se si cauen a terra.

Res, que en Martí Garcés és un pintor de primera.

C. ARBÓ

L'ART I L'AMOR

—Sí, noia, he renyit amb el xicot. Diu que m'assemblo tant a una de les figures de la Plaça de Catalunya, i com són immorals!...

Castanyes

Hem arribat en ple temps de les castanyes, i mentre els pagesos es queixen de les collites d'enguany, per ésser ben migrades, n'hi ha d'altres, no pagesos, que es queixen per la massa abundor.

Hi ha, però, també dues menes de castanyes, les unes solen ésser de temporada, i les altres tot l'any n'és temps.

Com que el mot solament d'aquesta mercaderia ens és antipàtic, nosaltres rebutgem tot ço que siguin castanyes, i si ens donessin preferència, escolliríem les de temporada.

Els colliters pagesos a voltes planten per no collir castanyes de temporada: en canvi n'hi ha que en cullen tot l'any sense plantar.

Si aquest any els pagesos es queixen per ço reduïda que ha estat la collita d'enguany, n'hi ha d'altres que es queixen més encara per la seva exagerada abundor.

Ben vingudes siguin les castanyes... ben lluny de casa nostra.

Nosaltres preferim més aviat l'exportació d'aquesta mercaderia que la importació, però a voltes ens exportem a nosaltres mateixos perquè fem una bona recolta de castanyes que moltes vegades no podem pair. Això ho fa l'exagerada abundor d'aquestes, a més a més que, seduït del nostre egoïsmes, ens excusem fins a negar l'abundositat de la collita, on ens fa desconfiar de les paraules que puguin dir els colliters.

L'ONCLE MATIES

Els carrers de Barcelona

L'Ajuntament no ha trobat cap més carrer per esventrar. Un estimat ciutadà, des del nostre periòdic, fa dues setmanes li indicà un lloc que encara està intacte. Però aquell lloc no el vol tocar. Ja té una finalitat, tal com està: que la gent pugui escriure a les parets del monument de Mossèn Cinto i hi pugui tirar pedres. L'Ajuntament creu que ha de restar un tros, per petit que sigui, per a què la gent pugui satisfer aquestes necessitats tan cultes.

Però, ara, no trobant cap més carrer, es dedica a esventrar molt més encara els que ja ho estan, i a tornar a obrir els que els obrers ja havien tancat. El carrer dels Banys, per exemple, en tres setmanes ha estat obert quatre vegades, i així per l'estil.

D'Ajuntament com el que ara tenim, no en corre cap més. I que n'és de bo i de rebò!

Quan plou

Quan plou, Barcelona fa goig de debò. És la ciutat més bonica del món, després de la pluja—per més que, des de què hi ha aquest Ajuntament, ho és sempre, la més bella ciutat. Us hi heu fixat, senyors? A tot arreu del món, la pluja serveix per a esbandir els carrers i després de tres dies de ploure seguit, ningú no duu ni una mica de fang a les sabates. Però això passa arreu del món; a Barcelona, com a ciutat millor que és, ha de passar diferent.

L'encís d'una veritable ciutat és que quan ploqui es converteixi tota en un llac. I Barcelona, després de la pluja, és un veritable llac. L'Ajuntament ho ha comprès així, amb el seu bon sentit. Als carrers oberts, ja no cal dir-ho, hi ha un metre d'aigua, i als poquíssims que no són oberts, ha fet que quedessin en estat de poder-s'hi nedar.

Això és la delícia dels ciutadans. Tothom està molt content de caminar amb aigua, almenys fins a genoll.

TEATRES

LICEO

El cèlebre tenor anglès John Sullivan i la sopran no menys cèlebre Emma Luart, que havien de debutar dissabte passat amb l'òpera italiana "Gli Ugonotti", no debutaren. Sobtadament, el senyor Sullivan es posà malalt. El debut s'ajornà per abans d'ahir. En parlarem en el número vinent.

I dimecres passat s'acomiadà de Barcelona en Fleta, el "divo" de teatre d'òpera de tercera categoria que s'ha volgut fer passar com el millor artista del món. Pobre Fleta, que n'està lluny d'això! Amb la seva actuació a Barcelona se n'han adonat tots els veritablement amants i intel·ligents en música, que com es pot suposar són els menys. El públic—hi eren tots els seus devots—li tributaren un comiat carinyós, per més que es notés algun descontentament entre algun espectador. Bon vent i bona barca, senyor Fleta!

L'empresa del "Liceo", que en el que va de temporada ens ha presentat ben pocs esdeveniments artístics, anuncia per a ben aviat les obres russes. Això sí que és música bona! Les esperem amb goig, desitjosos d'elogiar l'empresa.

ROMEA

El vell teatre del carrer de l'Hospital s'ha vestit de glòria aquesta setmana, que l'empresa, amb molt acord, consagra a Santiago Rusiñol. Santiago Rusiñol és un dels autors que més glorioses jornades ha donat al nostre teatre. Santiago Rusiñol és un dels tres o quatre grans autors que ens queden. És molt just, doncs, que el "Romea" s'uneixi a l'homenatge que pensa fer-se a l'autor d'"El casament de conveniència".

Una gran idea, aquesta de la "Setmana Rusiñol", per la que cal felicitar an en Josep Canals.

GOYA

Es llàstima que actors tan discrets, tan intel·ligents com els de la companyia Rivera-De Rosas, s'entretinguin i perdin el temps posant en escena obres tan llastimoses com "El perfume del pecado". "El perfume del pecado" és una obra (sic) que signa un tal Ester Gypsy. No coneixem aquest senyor, ni ganes. L'única obra que en coneixem, "El perfume del pecado", no ens ha fet pas venir ganes de trabar-hi amistat.

Es tracta d'una obra francament bruta, francament obscena, sense cap mena de gràcia ni d'espiritualitat. Obres així, per respecte al públic, no s'han de representar. O s'han de representar davant d'un públic de blasés, de degenerats.

TIVOLI

Que prolífics són els senyors Màntua i Martínez Valls! Amb "Así canta mi amor", ja són dues les obres estrenades aquesta temporada. No pot aquesta excessiva facilitat perjudicar la qualitat de la producció? Jo crec que sí. I així ho han de creure també els senyors Màntua i Martínez Valls si volen fer quelcom en serio.

"Así canta mi amor" és una obreta correcta i discreta, digna de l'aplaudiment del públic. Ja és molt en els temps que correm. Però d'autors com en Màntua i en Martínez Valls se n'ha d'esperar més.

Molt bé la interpretació per part del senyor Vendrell, el nostre gran tenor, i de la senyoreta Herrero.

POLIORAMA

En aquest teatre ha estrenat una comèdia el fill del director-proprietari de l'"A B C". Aquesta comèdia és "Las canas de don Juan". No creiem que el fill del director-proprietari de l'"A B C" tingui condicions per al teatre. Sobretot per a un teatre de certes pretensions. Si es tractés d'aficionats, encara!...

Es llàstima que una actriu dels mèrits i de la discreció de Carme Díaz es faci malbé cultivant aquest gènere de comèdies.

Bob

ESPERANÇA

—L'olivera està plantada. A veure si creixerà!

Engreixant els gallins... abans de matar-los.

Les substistències estan pels núvols i el comerç... per terra

Amagintj al botiguer... abans d'enterrar-lo.

Els dos rellotges de la façana del Principal

En les coses, el mateix que en les persones, el contrast sovintaja notablement. La puerilitat més efímera té joc oposat amb la importància més vital. Es una metàfora de sentits contraris i repugnants. Es el límit de dos adjectius. Es, per exemple, la grandiositat, la fastuositat i la magnificència per un cantó, i la infimitat, la pobresa i la misèria per l'altre. David i Goliat. Aquí tenim resumit el memoràndum del contrast. La força es barrada, oposada tenaçment per la destresa.

Deixem-nos de molestosos preàmbuls i anem al gra, tot destriant-lo de la palla.

La històrica façana del Principal, per raons de mercantilisme funest, dominador del segle XX, temps enrera veié ultrajada, blasmada i escarnida la seva austeritat i tipiquesa, amb la implantació d'uns barroers anuncis on s'està assassinant a sang freda a tota una respetabilíssima senyorassa com és l'Estètica. I si com això sols fos el pròleg, dos rellotges contrasten vilment, brutalment, tràgicament...

L'un és el fruit de l'actual generació; l'altre, de la passada. Noucentista l'un i vuitcentista l'altre. El primer ricament abillat, ple de lluminositats elèctriques, empolainat en tons abigarrats, de coloracions extremants, mig cubistes i amb un abundant ritme dinàmic en llurs entranyes, defensa els errors i emissions que l'actualitat humana està cometent a cada pas, i el segon, ombrívol, envida de molt temps llur vitalitat oblidat per la vulgaritat ciutadana, recordat sols per mitja dotzena que en bona hora el veien a repicar, i abandonat a l'últim escaire de l'edifici, és un dels recordatoris més fermes que encara es serva del gloriós segle passat.

L'usurpador, l'afanyador vil, el furtador és sols un pallasso un "clown" ple de pegats verds i vermells, un excèntric que per fer-nos riure es disfressa de dimoni i ens ensenya uns uials que semblen punta d'enclusa encesa. Està amarat d'exotisme, és extravagant, rar, lleig com una figura mitològica de cent ulls, de tres cues o de dues centes cames, o com un monstre estrambòtic i antidivini de corns espiralluts i d'una caixa ossosa, diformant i desnarida. Tot ell és una barreja escandalosa, barroera i cridanera. Es una mixtificació del mal gust i de l'abandonisme, de la negligència. Es el modernisme, l'americanisme, el "bluff" exagerat, la propaganda feta "a priori". Es el carnestoltes de la rellotgeria. Es purament, simplement, producte del dring de la moneda i de les transaccions del mercantilisme. Com si tingués por del sol, com si la llum diurna l'ofengués, sols és en la foscor, en plena nit, que ens ensenya la seva faç i ens deixa oír són aleteig mecànic. Té orgull i altivesa com si fos qualche cortès, com si per llurs venes hi correués sang d'horxata, com si fos el comte de la rellotgeria o el baró de la cronometria o el príncep de l'exactitud. I més encara; es creu estar voltat de nobles personatges, de gent "chic", d'aristòcrates, d'arximilionaris, que no són més que actors qui mèrics i estèrils, perquè els que el rodegen són—igual que ell—formes esguerrades, fantasmes geperuts i bruijots mal engendrats.

Tot el que l'un té de fastigós i repugnant, l'altre ho té d'amable i senzill.

El vuitcentista recorda amb veritable nostàlgia els primers triomfs i els primers llorers conquerits pel teatre nostrat. Per damunt de tot llueix l'austeritat i la democràcia. Té son organisme inert, excent de tot moviment rítmic i oscil·latori, està patint una encefalitis letàrgica, una catalèpsia temporal. Fins que la veu de la consciència burxi el cervell de son escarceller, de l'impíetós i insensible burges.

L'infeliç paralític prefereix estar alt que arran de la via urbana. Així respira aire sa, oxigenat, pur, salubritós, ple de vitalitat; pot contemplar la immensitat del cel: veure els ocells com insectes minúsculs volegen mar endins, i pot fruit de l'esguard d'en "Pitarra", de l'iniciador del Teatre Català, que li diu: —"Encara em sembla ahir que desbordant d'entusiasme proclamaves solemnement, patriarcalment, sobiranament l'avinguda del nou any, mentre jo em cruspia un gra de raïm a cada ceremoniosa batallada que tú com un himne, com una cançó subtil, com un cant paradisiac d'àngel, de nimfa, de sirena, escampaves sonorament per la ciutat".

Jo crec que si l'esfinx d'en "Pitarra" pogués parlar com la del Tenori, divagaria puntualment ço escrit.

FENICEX

Ves, perquè l'ha deixat

—Ja ho sap, senyora Prota, que la noia ha deixat al seu xicot?

—Que diu! Semblava una persona de bé... Tan seriós... Tan entenimentat.

—No se'n fii de les apariències. L'hàbit no fa el monjo.

—Miri, em deixa glaçada, amb tot i la xafogor que fa!

—Cregui que tant el meu marit, que el pobre només té rodaments de cap i no pot pujar escales a pintar cuines, com la noia, que fa tres setmanes que no va a la fràbrica, com jo, que tinc por que al fetge se m'hi hagin fet, no pedres, sinó maons, estem passant una crisi terrible.

—Però que era jugador?

—No; això rai!

—Potser casat?

—I ara! Si tot just li surt el pèl moixí.

—Borratxo?

—Això no és cap falta.

—Havia fet alguna mort?

—Quasi... quasi... Es crema...

—Potser es dedicava a posar els mobles al carrer, de llogaters deshauciats?

—Tot això són futeses.

—Doncs, a fe que no endevino el motiu que els causi aquest transtorn.

—Feia comèdia, o millor dit, desfeia funcions de "traïto" amb quatre o cinc imbècils com ell, a la sala i alcova de la "sucietat"... I a casa primer hi entra un "granuca", sense saber-ho, que no pas un poca-vergonya que vol ésser un "Burràs"... Prou "Burrassos"!... Miri, el vàrem tirar de l'entresol a baix el replà de l'escala. On s'és vist a la família tenir-hi tocats de l'ala. Abans un enterramorts que no an còmic de secà...

—Paciència. El meu almenys va per més bon camí...

—De què fa el seu futur gendre?

—Pianista.

—Es guanyen millor la vida.

—Si no plou, sí; però si fa mals dies, no pot sortir de casa.

—Ai, ai, no toca en casinos i "sucietats"?

—No; toca pels carrers en dies de sol. Ja veurà com la meva filla farà sort.

—Passi-ho-bé.

—Estigui bona. (Ves perquè ha deixat el seu xicot la seva filla!

—(Pobra dona. Donar la noia a un músic de tres peces deu cèntims.)

GRAELLS CASTELLS

PAPER REBUT

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn.

Ritmes sentimentals, poesies de Salvador Perarnau. Barcelona, 1925.

El nostre estimat amic Salvador Perarnau ha publicat el seu primer llibre de poesies. Es un llibre petit en quantitat i ric en qualitat. Se'n diu "Ritmes sentimentals". Propiament, és un recull de poesies; moltes de les que enclou les havia publicat a LA CAMPANA DE GRACIA i a l'enyorada "L'Esquella de la Torratxa". Era necessari que en Perarnau fes aquest recull; les seves bones poesies havien d'ésser aplegades en un llibre.

A la primera pàgina hi trobem aquesta dedicatòria: "Dedico aquesta obra humil a tots els pobres de bon cor, que són els únics que no són pobres". Bella dedicatòria, humaníssima i espiritual dedicatòria! Es en aquest esperit generós i noble que avui dia s'han d'inspirar les obres.

I després d'un pòrtic del propi autor, s'entra al llibre. Salvador Perarnau, excellent tècnic del vers, ens ofereix una obra sentida, brollada del fons del seu cor. Sentimental tota. En Perarnau és un veritable poeta modern.

"Ritmes sentimentals" forma una col·lecció de poesies magnífiques. Cada una de les que compòn el llibre és una riquesa d'apassionament, de sentiment, de cosa sincera i franca. En resum, formen un llibre d'aquells que cal recordar.

Salvador Perarnau, en el fons, és un místic. Tota la seva lírica arborada, tot aquest apassionament, tot aquest sentimentalisme, fan d'ell un poeta místic, gairebé religiós—d'una religió humana i bella, s'entén, no pas de la que aquí entenem quan es parla de religió. Potser és aquesta bona fe el que més admirem de la seva bona poesia; la bona fe és el que dona el delit i l'anhel de la superació, és el que no deixa que el poeta s'adormi damunt les glòries de la seva obra bona. Salvador Perarnau ens acaba de donar un llibre molt notable, i creiem que els altres seran encara més excellents.

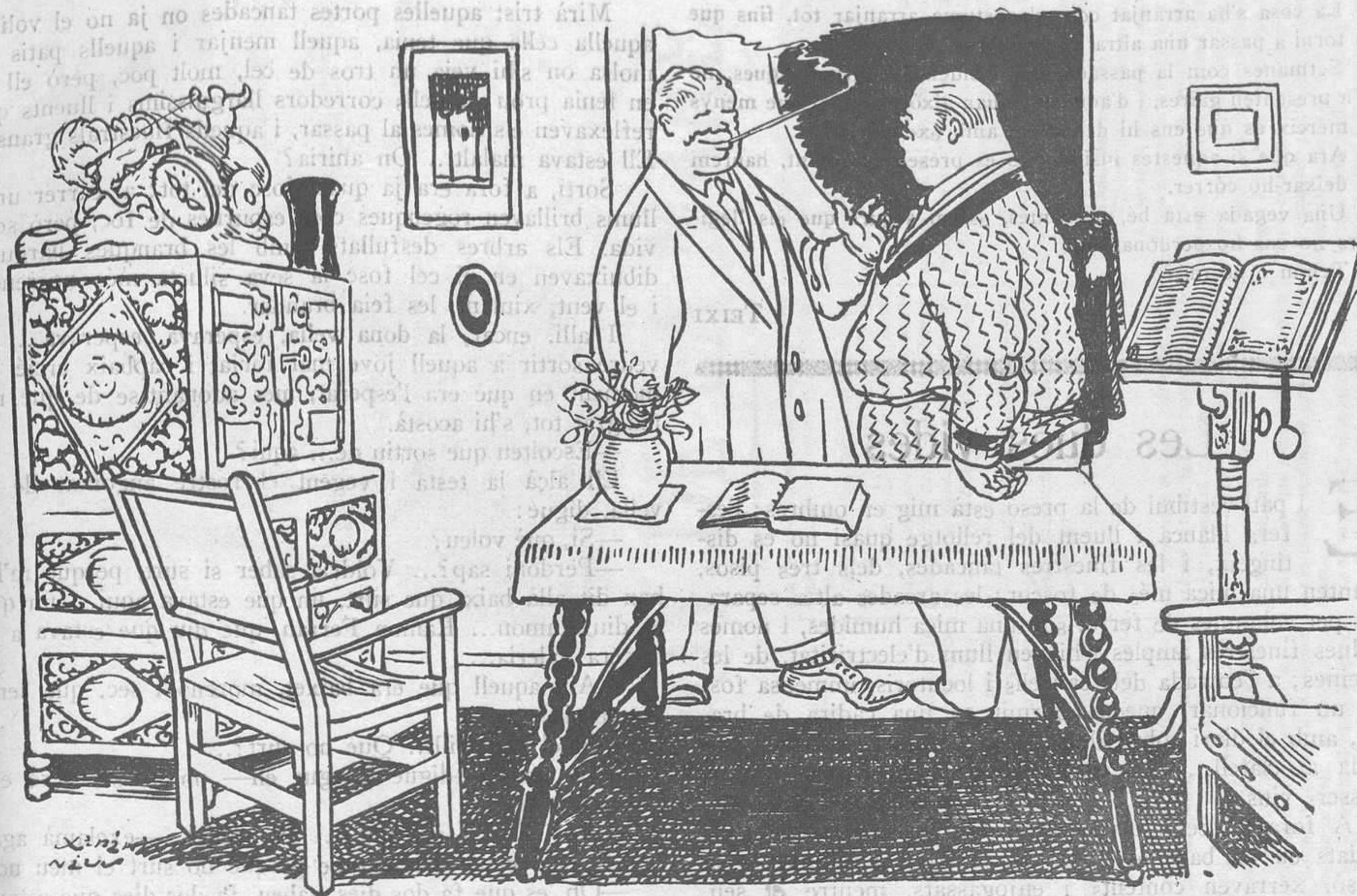
Poesies de Stecchetti, traduïdes per Lluís Vía. "Il·lustració Catalana". Barcelona, 1925.

La "Il·lustració Catalana" acaba de relligar fortment un volum de 150 pàgines, el fulletó aparegut en la revista "Catalana". Es tracta de la traducció feta per Lluís Vía de les "Poesies" de l'italià Llorenç Stecchetti.

Stecchetti—que no es deia Stecchetti, sinó Olindo Guerrini—era un poeta del segle passat. Ell fou un dels escriptors de més força i valor de la lírica italiana del passat segle. Stecchetti és un escriptor formidable. En el temps que publicà les seves obres era un gran revolucionari de la literatura, un autor avançat—és inútil dir, creiem, que avui ja no li trobem—car Stecchetti trencà resoltament els motllos poètics de la seva època. Vivia en ple romanticisme, i Olindo Guerrini treballava silenciosament en el seu despatx, treballava trencant els motllos de la seva època. I les seves obres—que es publicaren després de mort, amb el pseudònim de Llorenç Stecchetti—s'aprofitaren del romanticisme que imperava i ell el modernitzà; té tot el mèrit de la imposició del neoclassicisme. I ideològicament, Stecchetti també trencà els motllos de moda; ell fou també un revolucionari del pensament. El seu esforç fou grandios; les seves poesies li sortiren magnífiques. Stecchetti és un gran poeta.

Lluís Vía, enamorat de la seva obra, traduï amb gran entusiasme les seves poesies per la vella revista "Joventut", i ara han estat aplegades en aquest volum. Es una traducció ben digna de l'obra; s'hi veu una veritable compenetració i enamorament de la poesia de Stecchetti. El llibre va prologat per Ramon Miquel i Planes.

ALFA

EL LUXE

—I per què no et cases?
 —Perquè he de mantenir casa i auto i no puc permetre'm el luxe de mantenir també una dona.

Ja tenim nou govern

La setmana passada, quan ja teníem el número a les màquines, el Directori cessà la seva actuació i es formà nou govern. S'abolí el decret suprimint els ministeris i es tornaren a formar els antics ministeris. Els nous ministres ja han jurat el càrrec. Veu's ací la llista del govern que ara hi ha:

Presidència: Primo de Rivera.

Estat: Yaguas.

Governació: Martínez Anido.

Hisenda: Calvo Sotelo.

Guerra: Duc de Tetuán.

Marina: Almirall Cornejo.

Foment: Guadalarte.

Instrucció pública: Calleja.

Treball: Aunós.

Gràcia i Justícia: Galo Ponte.

Tots són homes nous en la política, com es pot veure. Tots perteneixen a la Unió Patriòtica. L'estat del país continuarà com fins ara.

No hi fem cap comentari perquè ja han passat masses dies d'ençà del canvi de govern.

Salut i Força

FUTBOL

Ja la ballem. Mireu que amb les coses de futbol un hom mai pot estar tranquil. Quan la cosa marxava tan bé, ara resulta que es presenta un gros conflicte, un conflicte sens precedents.

Mireu que haver-hi un desgavell tan gran per a formar una selecció! N'hi ha per a llogar-hi cadires, i a bon preu, i amb prima i tot! Els uns no volen tornar endarrera del que "unanimament" han convingut, i els altres—i aquests són els que ma-

nen o siguin els que han de deixar els quartos a la taquilla—no hi volen un jugador que diuen que és sevillano o canari, i no fa prou temps que juga a Catalunya per a ésser seleccionat. En Samitier també hi digué la seva, i per cert ho féu tan bé com els seus malabarismes en ple camp.

Resultat de tot això: que quan surtin aquestes ratlles no sabem ben bé si s'hauran ja avingut i hi haurà equip o no n'hi haurà. Pel que pugui ésser, recomanem als nostres llegidors que abans d'anar al camp se n'enterin ben bé, no fos cas que hi arribessin i es trobessin a la "lluna de València", com vulgarment es diu.

Decididament, cada dia es fan més interessants les coses futbolístiques.

I d'això en tenim sort del "trío" Cabot-Moles-García... que gairebé se'n podrien dir les tres gràcies futbolístiques.

I no sabem ben bé si són gràcies o desgràcies, però no ens volem encaparrar en desxifrar-ho.

* * *

Suposem que ja deuen estar enterats que ja tenim guanyador de la "Copa Catalunya".

I també els suposem enterats que aquesta vegada tampoc ha estat l'"Espanyol" el guanyador. Mireu que aquest club està un xic desgraciat en els concursos. Sempre se'n va frec-a-frec de guanyar-los i no sabem per quin mal fat no arriba mai a aconseguir-ho. I això que no hi escatima res. Fins amb canaris i tot no es pot aconseguir el que es vol.

Ara que podem estar-ne satisfets, ha estat el "Terrassa" el guanyador, i que en tenia ganes! A nosaltres, com que és un club que ens és molt simpàtic, també en tenim una gran satisfacció.

I no cal dir com el felicitem coralment.

* * *

A Madrid també se les claven, ens referim a les "pinyes" que a l'Assemblea de Federacions hi va haver entre un àrbitre i un representant de Cantàbria. De resultes d'això hi va haver una gran foguerada que semblava que s'ho havia d'engolir tot, i... res.

La cosa s'ha arranjat com s'acostuma arranjar tot, fins que en torni a passar una altra de semblant.

Setmanes com la passada, per insidències futbolístiques, no se'n presenten gaires, i d'aquí que quan això passa, el que menys es mereix és que ens hi dediquem amb exclusivitat.

Ara que si aquestes insidències es presenten sovint, haurem de deixar-ho córrer.

Una vegada està bé, però més, estem segurs que els llegidors no ens ho perdonarien.

Tenim o no raó?

TEIXI

Les dues vides

El pati-vestíbul de la presó està mig en ombres: l'esfera blanca i lluent del rellotge quasi no es distingeix, i les finestres tancades, dels tres pisos, ajunten una mica més de foscor; les arcades altes separades per columnes de ferro, són una mica humides, i només a dues finestres amples s'hi veu llum d'electricitat, de les oficines; a l'entrada dels cancells i locutoris, immensa fosca, un funcionari queda adormit en una cadira de braços, amb el diari sobre els genolls i la gorra daurada caiguda al clatell... cap remor se sent en aquella tomba d'éssers vius.

A fora, el cel estava encara bastant serè i blau; els soldats en un banc al costat de la paret altíssima de la presó, xerraven contents i enjogassats, mentre el seu company de guàrdia restava immòbil i dret al costat de la caseta gris i rodona... Uns noiets de pocs anys alcen una polsaguera, més amunt, en el mateix carrer d'Entença, jugant al futbol, amb els peus descalços i amb grans rialles animen el joc.

Una dona vella i xaruga, amb pas cansat i petit, pujava amunt, amunt, arredossada del fred ambient amb una valona negra; era una dona baixeta de rostre arrugat i bondadós, sus ulls clars, mostrava potser una alegria i el seu front, malgrat unes arrugues de tristor i preocupació, a voltes s'aclarava d'esperança; tota sola, amb les mans sobre el pit anava monologant:

—Avui, a les sis, m'han dit. Ara, aviat sortirà; pobre Francesc! el meu noi... Sembla mentida i deien que el van condemnar a pocs mesos... pocs mesos?... i en fa cinc que està aquí? Però no et queixis, dona, no et queixis, que aviat el veuràs, al teu noi... pobre fill meu!...

Travessà la vorera, que només ho semblava per les tres pedres que volien esser-ho i passà al carrer ample, anant a la porta de la presó. Però al veure els soldats, no s'atreuï a endinsar-se en el pati, i es quedà allí dreta, tremolant de fred i d'emoció, i fitant l'edifici amb sa porta immensa...

En el gabinet de filiacions, un home donava la seva: era prim, i no tindria més de dinou anys; anava a sortir en llibertat.

—Apa, i a veure si aneu bé, eh?—li aconsellà un oficial.

—Qui, jo? De què?... Si voldria no sortir...

—Bé, bé, deixeu-ho, home, que quan sereu al carrer bé us agradarà.

I efectivament, aquella porta de ferro, per on entrà, s'obria de nou i l'home sortí lliure.

Donà unes passes i es quedà parat en mig del pati ample, desert i humit.

—I què? Estava en llibertat, no havia tingut alegria, no havia tingut sort i li donaren un desengany al notificar-li que quedava en llibertat; ell no tenia ningú; era sol, tot sol; ni llar ni coneguts ni amics ni res; i què? La justícia el deixava anar quan ell s'hi havia trobat bé; per què la necessitava la llibertat? De mal no en volia fer; treballar, enlloc no el voldrien; on aniria i de què menjaria?

Mirà trist aquelles portes tancades on ja no el volien, aquella cella que tenia, aquell menjar i aquells patis de molsa on s'hi veia un tros de cel, molt poc, però ell ja en tenia prou; aquells corredors llarguíssims i lluentos que reflexaven els homes al passar, i aquells finestrals grans... Ell estava malalt... On aniria?

Sortí, a fora era ja quasi fosc del tot; al carrer unes llums brillaven rogenques com espurnes de foc, però sens vida. Els arbres desfullats, amb les branques llargues, dibuixaven en el cel fosc la seva silueta més negrenca, i el vent, xiulant, les feia brandar.

I allí, encara, la dona vella, esperava, esperava... Al veure sortir a aquell jove mal forjat i capbaix creié un moment en què era l'esperat, mes adonant-se de què no, malgrat tot, s'hi acostà.

—Escolteu que sortiu de... aquí?

Ell alçà la testa i vegent el rostre angoixat de la vella, digué:

—Sí, què voleu?

—Perdoni sap?... Voldria saber si surt, perquè m'ho han dit allà baix, que surt, un que estava aquí... un que es diu Ramon... Ramon Ferran, que diu que estava a la tercera galeria...

—Ah, aquell que era baixet, moreno i sec, que sempre tossia?

—Sí el meu fill... Que no surt?...

—Ja veureu—digué insegur ell— no ho sé, però em penso que no.

—No? No? I per què?... Per què?...—exclamà agafant-lo pel vestit—Digueu-me perquè no surt el meu noi.

—Oh, es que fa dos dies, sabeu, fa dos dies que estava molt malalt i... treia sang per la boca... i... es va morir. La dona se'l mirà com si no l'hagués entès.

—Que es va morir?

—Sí... sí... ben bé; jo el vaig veure: tot groc, pobret!

La vella tingué d'aguantar-se per no caure. Els soldats se n'havien anat; i en aquell desert carrer gran, on el vent xiulava i les bombetes elèctriques escasses ballaven fortament, només hi quedaven aquella dona, la vida de la qual s'esfonsava i l'home desgraciat, que ploraven...

I tots dos, tristos, callats, es perderen, junts, cap allà baix.

EMEBE ZETA

La desmenjada

Enriqueta és una xicota d'uns vint-i-cinc anys, més que menys. Ha viscut tota la seva vida a València i ara s'ha traslladat a Barcelona. Amb els seus pares han posat un gentil piset, i s'han cercat bones relacions. Enriqueta no ha trigat a trobar amigues.

Ja fa un parell d'anys que són a Barcelona, i la xicota no mostra cap, absolutament cap, interès pels homes. En aquest sentit, és una desmenjada. I és la desmenjada més gran que hem conegut.

Tant se li endóna els homes. Es més, els menysprea.

Veus ací perquè ha caigut com una bomba la notícia que Enriqueta es casa.

Tothom que la veu nota de seguida que el seu promès no li interessa gens. No obstant, estar a punt de casar-se, és la mateixa desmenjada d'abans. Continua menyspreant els homes, i al seu futur marit, tant com els altres.

Un dia, la seva millor amiga aconseguí fer-li explicar el secret de la seva resolució.

—Sí, em caso—digué ella—. Però, ara ja, avorreixo el que ha d'ésser el meu marit.

—Però, és que de debò menysprees els homes?

—Sí, en absolut!

—Doncs, llavors, per què et cases?

—Perquè mai se m'havia declarat cap home. Aquest, que em fa fàstic, és el primer.

à Ventura, perquè es home en extrem honrat, i s'is troba sens capital.

En tota la comedia hi juga 'l Nostramo del barco, Nen, que estima entrançablement al constructor y á sa familia, perquè havia sigut afiliat per ells. Aquel tenia ahorrats mil duros, dels seus viatges, y 's porta á Ventura perquè 'n fassi lo que 'n vulguia.

Després dels desprecis de Carme al capitá y de las escusas d' aquel, arriba l' hora de marxar D. Pauxo: 'n Ventura li paga ab los diners del Nen, lo qui acaba per quedar arretrat ab la Carmela.

L' acció corra bé; motivadas las entradas y surtidas y conservant l' interés fins á l' última escena.

En quant als caràcters, sobresurten per ben sostinguts, lo de Ventura y lo de Marcelina, sense que desmereixia lo de D. Pauxo. Don Joan es un poch indecis.

La Carmela y lo Nen se troban en una situació; per la que tendje fer un cambi que, donadas las proporcions d' aquesta comedia, no pot menos de ser brusco, si no 'n té de valer menos l' interés. La Carmela, es tota amor. Pel capitá, y fins aixís se compren que, al saber que ell es promés ab una altra, lo desprecii instantaneamente; pero lo que si ve á re- pel, es que á poch d' haver sostingut aquesta nitxa convingua en casarse ab 'n Nen, que may li havia dit paraula d' amor fins á l' última escena. Lo Nen, per altra part, es un constant predicador contra las donas; per ell totes ténen un grandíssim defecte, incurable, y es lo de ser donas. Donchs bé; 'n Nen cambia tant rapidament de pensar, que en la escena 13 diu ab tola convicció:

«Y com no m' haig de casá,
no tinc que pensa ab l' hereu.»

S'en va, y compareix á la última escena, que es la 19, dient que marxa l' endemá, que sent que la Carmela, de dos, s' hagia quedat sense cap, y que si ella no fos... anantli á escapar dona, exclama:

«No vull dir mes disbarats.»

Y á las pocas rallas convé en casarse. De manera que aquels dos, y en especial en Nen, estan magníficament sostinguts fins á la penúltima escena.

Pero ja diem: la comedia té dos actes, lo primer de exposició y lo segon de trama y desenllás, y aquet, si té de ser de sorpresa, no pot ser d' altra manera en *Un embolich de cordas*, que com es.

La dicció fàcil y propia. Lo relat que fa 'l Nen d' una varrada, se está veient.

Los actors varen surtirsen molt bé. La senyora Soler, ademés de ser ovidada á la escena al final de cada acte, ab los demés, va serho després de alguna altra escena. La senyoreta Mena va sapiguer dar al seu paper de Marcelina la naturalitat que requereix. Lo senyor Villahermosa, en lo Ventura, estigué com ell acostuma, y cuidado que 'l paper es difícil.

Lo senyor Ventura va ser aplaudit á cada

punt, fent lo Nen. Los senyors Clucellas y Hertran, en lo capitá y D. Pauxo, varen caracterisarse bé y donar revalse al quadro.

En conclusió: *Un embolich de cordas*, es una bona comedia, sense que deixia de tenir los seus defectes, donchs d' altre modo fóra lo únich perfecte de quant han fet los homens; y lo desempenyo va ser com pot desitjar un autor

L' OXCLE.

SONETO.

¿Qué es la vida?—Ditxós qui la té bona,
Dirá algun sabatè al primer cop d' ull;
Pero no es la resposta que jo vull:
Contestis la pregunta tal com sona.

—Bonica sempre anar,—diu la minyona.
—Ser un gran sabiá,—diu Ramon Lull.
—La vida sols coneix qui diners cull
Sens cap treball,—se diu en Barcelona.

Ja es una vall de llágrimas; comedia, e.
En que tots hi anem fent nostre paper;
Y encara molts pretenen qu' es tragedia.

Jo, si créuer 'n volen, en tal materia
Com mes he anat vivint, manco li ho entés,
Ni comprendi si es galada, ó pesa scia.
L' N PARENT DE LIUNY.

La nit del dimars al diméres passat, varem poguer observar la funció que en lo cel va tenir lloch, anunciada en Inglaterra. Com la funció era al ayre llibre, per suposat que de- bia ser si *el tiempo lo permiete*, y 'l temps ho va perméner tant bé, que semblava alló una profusió de baterias de candelas romanas.

En la nit següent á aquesta; molta gent es- perava que 's repetís la funció; pero, per mes que la entrada era numerosissima y que 'l publich ho demanava, la presidencia no va tenir á bé treurer lo mocador blanc.

—¿Que ha vigi l' organillo?
—No me 'n parti, que cada dia 'm ve á amohinar sota 'l balcó de casa.
—No: vull dir, un periódich que surt.
—¡Ah! ja 'l veig véuer. ¡Música...! ¡música...!

—¿Qué passat en lo Liceo entre 'l tenor, los metjes y l' empuca, vosté que ho déu saber?
—L' un *passat*, 's altres *repassan* y 'l al- tre no vol que *passat*.

Aquí en la terra tothom se queixa de la seva estrella; pero á la *cuanta* en lo cel, los que la tenian dolenta se 'n van desampellegar. ¡Nos- altres poguessiam!

EPÍGRAMAS.

—Pare, deixenme dinés.
—¿Donchs qué fas? ¡sempre te 'n deixó!
¿Qué fas?
—Tu may fas res; d' aixó 'm queixo.

—Si may te miras cap llibre,
Ramonel, may sabrás res.
—No sé res y 'n miro molts.
—¿Com?
—Soch fadrí llibreter.

Solució á las xaradetas del número anterior.

I. Pol-ca.—II. Fi-deu.
Solució al geroglífich.

Qui més mira, menos veu.

XARADETAS.

I.
Primera, guarda;
Dos, alimenta;
Dos y hu, son dona.
Fret guarda, entera...

II.
La primera fa 'l Novembre;
Tres y dos son poca estona.
Escala 'l tot sens ser foch.
Vamos, que bé es pron clarota

GEROGLÍFICH.

En lo próxim número donarem las solucions.

E. R.—Ignocent Lopez.

Barcelona 1866.—Imprenta de Narcís Ramirez y Compañía, pasadizo de Escudellers, número 4.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓN.

BARCELONA: PORTAT Á CASA.
Trimestre 6 raleis.
FORA DE BARCELONA, FRANÇ DE PORT.
Trimestre 6 raleis.

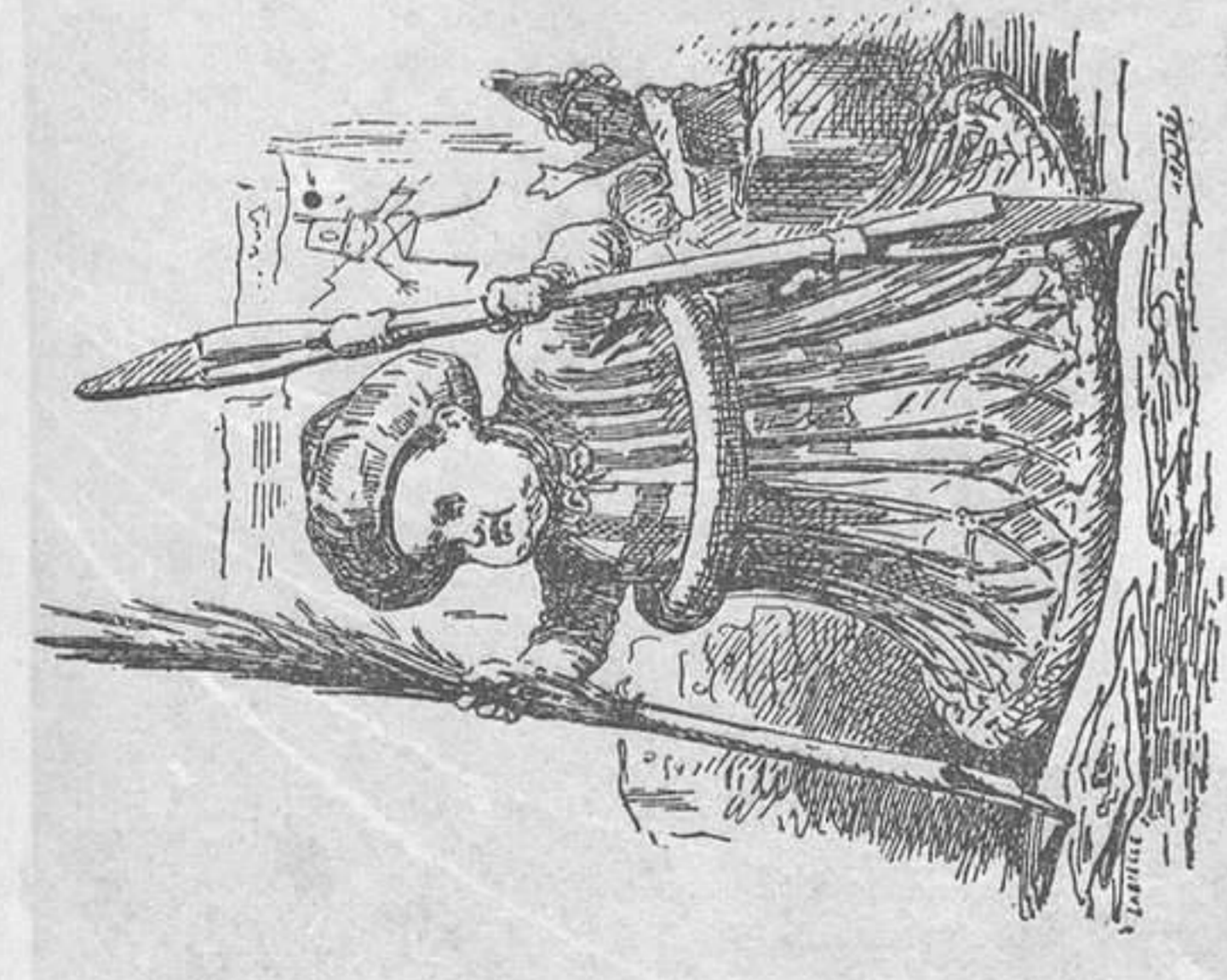
Un numero sualto, 4 cuartos.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,
Carrer Ampie, 26, llibreria.

LIBRERIA ESPANYOLA.

I. LOPEZ EDITOR.
Carrer Ampie, 26.
y Rambla del Misl, 20
BARCELONA

Lo Noy de la Mare se deixará véuer cada semana

LO NOY DE LA MARE.

JOCH DE PILOTA.

Si tots los lectors fossen criaturas, com ho es lo Noy de la mare, no tindriam necessitat de explicar de quina manera se juga á pilota; pero com creyem que de ells, qui mes, qui menos, ja no 'n hi ha cap que entre á la quinta, ans bé ténen los mes etat, suficient pera ser se- nadors, sens contar la fassa, convé recordar que consisteix en *sacarla* (terme ténich) lo que surt contra una paret y tornaria lo contrari aprofitant lo rebot.

De altre modo, se posan los jugadors fren- te á frente, prescindeixan de la paret, y se la tiran y tornan directament pegan á la pilota ab una pala, ab mes afició que mestre en cul de xicot.

Fassias de un modo, fassias de un altre, sempre pert y paga qui no torna la pilota, perquè lo essencial del joch es tornarla.

No obstant, no se cregui per aixó que té privilegi exclusiu, y que es en ell solament ahont las pilotas se tornan. No són los xicots y gent de fora los únichs aficionats á jugarla.

Aquí, en Barcelona mateix, y en tot lloch ahont se trova reunit aixó que 'n diem socie- tat, hi ha á tolas horas armat un inmens pilo- ter (entenguis, no escarbat, sino joch de pilo- ta) en el que tothom hi pren candela sens ser contrare, com en funeral de rich; en el que

ningú se descupida de tornar la pilota á los demés, y fins *sacarla* encara que no li haigui tirada.

Cada próxim fixa mes la atenció en lo que fan sos vehins y coneguts que en sas ac- cions propias, y aixís que se adona de alguna cosa, ó á voltas sens adonarse de res, saca la pióla, la tira en forma de calumnia, despreci, injuria ó murmuraçió y la elástica bola rebo- ta, toca á aquet ó aquell, la tiran ó tornan al- tres y juga tothom

Los jugadors en mitj de tant bullic creuenben sempre encertiar, viuben contents y enganyals y pensan granyar fins quan perden los bous y las esquellas.

Lo mes comú en aquet joch es que cons- tantment se trova cada un jugant contra tots los altres; pero no es estrany que la partida se sostinga solament entre dos, agents y pa- cients á un mateix temps, ab palla y viga en lo ull de cada qual.

Figuremros que som á la Rambla, en la que se crusan en direcció oposada dos se- nyors.

Lo un es alt, gros, molta panxa y curt de coll. Camina ab pas entre magestrós y des- cuidat; vesteix ab molt desatinyo; los paul- lions li fan genollers y la levita, que un temps fou negre, habent després alcanat lo color de la sotana de capella de missa de onze, presen- ta en la part que cubreix la espatlla un sobre-

posat roigench com si qui la porta prengués tabaco per lo dialet. De son barret 's may 'n ha sigut nou, y si es de pella ó castor; pero en quan á sa barba, es cert que may la ha tocada navaja, com kampooh fa menos de dos anys que no han vist eslorosa sos cabells.

Lo altre es petitó y magre, molt acicalat y apuntalat. Lo tint que cubreix sas patillas fa un problema do sa edat. Vesteix á la última moda, porta lentes, leontina, basió gruixut y coll de camisa mes escolat que una bolera, tot se meneja y remeneja, y no fa cap movi- ment que no se conegui á la llegua que ha si- gut estudiant devant lo mirall.

Aquels dos subjectes, dels que podria escriu- rers una fábula, titulada *Lo mico y lo elefant*, al véuers mutuament comensan lo joch

Saca lo primer, dient para si entre llenis:
—Are ves aquet mico que hi fa en lo món?
No se cuida mes que de la seva persona y em- pleya tota sa vida en pensaments rivols é insustanciais. Vaya un nyiquiris! Mes im- portancia té per ell la invenció de un oli de os ó de aglans que lo moviment continuu. Mes distingueix á Mr. Renau que á Newton ó Kan- i Ximplet de la esca! ¿Qué te haurá de agrar- hir la humanitat? ¿Quin compte donarás á Dén del mal us que fas de las levras faculatis?

Lo segon torna la pilota, y pensa:
—Aquet elefant lo que menos es socio del Ateneo. Basta mirarlo pera conixer que es un sabi. Pero no veig motiu en aixó pera que no 's mudi la camisa sino cada mes y porti las sabatas sense enlustrar. Contemploulo; ni sisquera 's digna mirar als que passan

Lo mes comú en aquet joch es que cons- tantment se trova cada un jugant contra tots los altres; pero no es estrany que la partida se sostinga solament entre dos, agents y pa- cients á un mateix temps, ab palla y viga en lo ull de cada qual.

Figuremros que som á la Rambla, en la que se crusan en direcció oposada dos se- nyors.

Lo un es alt, gros, molta panxa y curt de coll. Camina ab pas entre magestrós y des- cuidat; vesteix ab molt desatinyo; los paul- lions li fan genollers y la levita, que un temps fou negre, habent després alcanat lo color de la sotana de capella de missa de onze, presen- ta en la part que cubreix la espatlla un sobre-

posat roigench com si qui la porta prengués tabaco per lo dialet. De son barret 's may 'n ha sigut nou, y si es de pella ó castor; pero en quan á sa barba, es cert que may la ha tocada navaja, com kampooh fa menos de dos anys que no han vist eslorosa sos cabells.

Lo altre es petitó y magre, molt acicalat y apuntalat. Lo tint que cubreix sas patillas fa un problema do sa edat. Vesteix á la última moda, porta lentes, leontina, basió gruixut y coll de camisa mes escolat que una bolera, tot se meneja y remeneja, y no fa cap movi- ment que no se conegui á la llegua que ha si- gut estudiant devant lo mirall.

Aquels dos subjectes, dels que podria escriu- rers una fábula, titulada *Lo mico y lo elefant*, al véuers mutuament comensan lo joch

Saca lo primer, dient para si entre llenis:
—Are ves aquet mico que hi fa en lo món?
No se cuida mes que de la seva persona y em- pleya tota sa vida en pensaments rivols é insustanciais. Vaya un nyiquiris! Mes im- portancia té per ell la invenció de un oli de os ó de aglans que lo moviment continuu. Mes distingueix á Mr. Renau que á Newton ó Kan- i Ximplet de la esca! ¿Qué te haurá de agrar- hir la humanitat? ¿Quin compte donarás á Dén del mal us que fas de las levras faculatis?

Lo segon torna la pilota, y pensa:
—Aquet elefant lo que menos es socio del Ateneo. Basta mirarlo pera conixer que es un sabi. Pero no veig motiu en aixó pera que no 's mudi la camisa sino cada mes y porti las sabatas sense enlustrar. Contemploulo; ni sisquera 's digna mirar als que passan

ningú se descupida de tornar la pilota á los demés, y fins *sacarla* encara que no li haigui tirada.

Cada próxim fixa mes la atenció en lo que fan sos vehins y coneguts que en sas ac- cions propias, y aixís que se adona de alguna cosa, ó á voltas sens adonarse de res, saca la pióla, la tira en forma de calumnia, despreci, injuria ó murmuraçió y la elástica bola rebo- ta, toca á aquet ó aquell, la tiran ó tornan al- tres y juga tothom

Los jugadors en mitj de tant bullic creuenben sempre encertiar, viuben contents y enganyals y pensan granyar fins quan perden los bous y las esquellas.

Lo mes comú en aquet joch es que cons- tantment se trova cada un jugant contra tots los altres; pero no es estrany que la partida se sostinga solament entre dos, agents y pa- cients á un mateix temps, ab palla y viga en lo ull de cada qual.

Figuremros que som á la Rambla, en la que se crusan en direcció oposada dos se- nyors.

Lo un es alt, gros, molta panxa y curt de coll. Camina ab pas entre magestrós y des- cuidat; vesteix ab molt desatinyo; los paul- lions li fan genollers y la levita, que un temps fou negre, habent després alcanat lo color de la sotana de capella de missa de onze, presen- ta en la part que cubreix la espatlla un sobre-

posat roigench com si qui la porta prengués tabaco per lo dialet. De son barret 's may 'n ha sigut nou, y si es de pella ó castor; pero en quan á sa barba, es cert que may la ha tocada navaja, com kampooh fa menos de dos anys que no han vist eslorosa sos cabells.

Lo altre es petitó y magre, molt acicalat y apuntalat. Lo tint que cubreix sas patillas fa un problema do sa edat. Vesteix á la última moda, porta lentes, leontina, basió gruixut y coll de camisa mes escolat que una bolera, tot se meneja y remeneja, y no fa cap movi- ment que no se conegui á la llegua que ha si- gut estudiant devant lo mirall.

Aquels dos subjectes, dels que podria escriu- rers una fábula, titulada *Lo mico y lo elefant*, al véuers mutuament comensan lo joch

Saca lo primer, dient para si entre llenis:
—Are ves aquet mico que hi fa en lo món?
No se cuida mes que de la seva persona y em- pleya tota sa vida en pensaments rivols é insustanciais. Vaya un nyiquiris! Mes im- portancia té per ell la invenció de un oli de os ó de aglans que lo moviment continuu. Mes distingueix á Mr. Renau que á Newton ó Kan- i Ximplet de la esca! ¿Qué te haurá de agrar- hir la humanitat? ¿Quin compte donarás á Dén del mal us que fas de las levras faculatis?

Lo segon torna la pilota, y pensa:
—Aquet elefant lo que menos es socio del Ateneo. Basta mirarlo pera conixer que es un sabi. Pero no veig motiu en aixó pera que no 's mudi la camisa sino cada mes y porti las sabatas sense enlustrar. Contemploulo; ni sisquera 's digna mirar als que passan

ningú se descupida de tornar la pilota á los demés, y fins *sacarla* encara que no li haigui tirada.

Cada próxim fixa mes la atenció en lo que fan sos vehins y coneguts que en sas ac- cions propias, y aixís que se adona de alguna cosa, ó á voltas sens adonarse de res, saca la pióla, la tira en forma de calumnia, despreci, injuria ó murmuraçió y la elástica bola rebo- ta, toca á aquet ó aquell, la tiran ó tornan al- tres y juga tothom

Los jugadors en mitj de tant bullic creuenben sempre encertiar, viuben contents y enganyals y pensan granyar fins quan perden los bous y las esquellas.

Lo mes comú en aquet joch es que cons- tantment se trova cada un jugant contra tots los altres; pero no es estrany que la partida se sostinga solament entre dos, agents y pa- cients á un mateix temps, ab palla y viga en lo ull de cada qual.

Figuremros que som á la Rambla, en la que se crusan en direcció oposada dos se- nyors.

Lo un es alt, gros, molta panxa y curt de coll. Camina ab pas entre magestrós y des- cuidat; vesteix ab molt desatinyo; los paul- lions li fan genollers y la levita, que un temps fou negre, habent després alcanat lo color de la sotana de capella de missa de onze, presen- ta en la part que cubreix la espatlla un sobre-

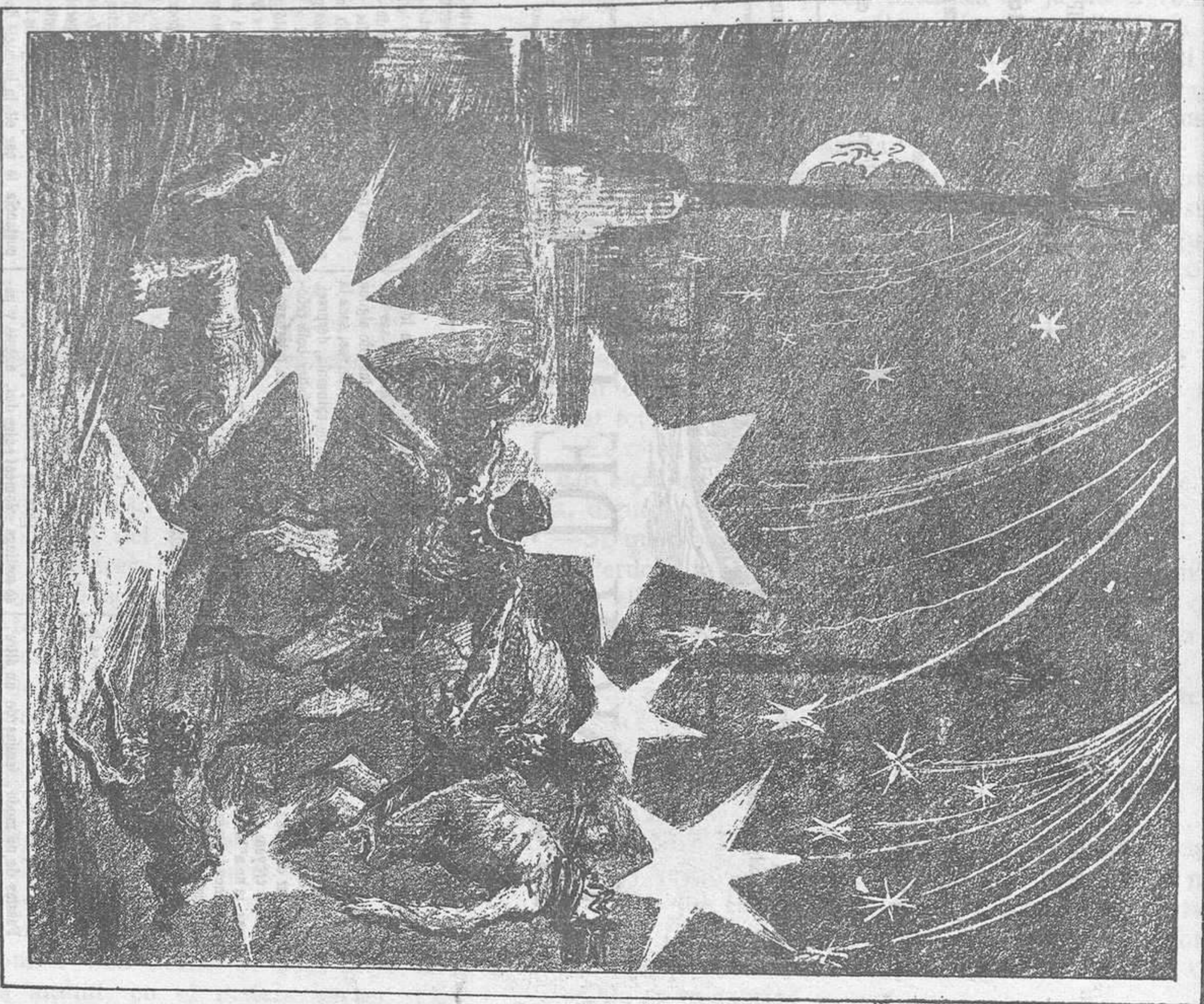
posat roigench com si qui la porta prengués tabaco per lo dialet. De son barret 's may 'n ha sigut nou, y si es de pella ó castor; pero en quan á sa barba, es cert que may la ha tocada navaja, com kampooh fa menos de dos anys que no han vist eslorosa sos cabells.

Lo altre es petitó y magre, molt acicalat y apuntalat. Lo tint que cubreix sas patillas fa un problema do sa edat. Vesteix á la última moda, porta lentes, leontina, basió gruixut y coll de camisa mes escolat que una bolera, tot se meneja y remeneja, y no fa cap movi- ment que no se conegui á la llegua que ha si- gut estudiant devant lo mirall.

Aquels dos subjectes, dels que podria escriu- rers una fábula, titulada *Lo mico y lo elefant*, al véuers mutuament comensan lo joch

Saca lo primer, dient para si entre llenis:
—Are ves aquet mico que hi fa en lo món?
No se cuida mes que de la seva persona y em- pleya tota sa vida en pensaments rivols é insustanciais. Vaya un nyiquiris! Mes im- portancia té per ell la invenció de un oli de os ó de aglans que lo moviment continuu. Mes distingueix á Mr. Renau que á Newton ó Kan- i Ximplet de la esca! ¿Qué te haurá de agrar- hir la humanitat? ¿Quin compte donarás á Dén del mal us que fas de las levras faculatis?

Lo segon torna la pilota, y pensa:
—Aquet elefant lo que menos es socio del Ateneo. Basta mirarlo pera conixer que es un sabi. Pero no veig motiu en aixó pera que no 's mudi la camisa sino cada mes y porti las sabatas sense enlustrar. Contemploulo; ni sisquera 's digna mirar als que passan

Las que s'viuian a queixar de sa estrella i bon profit. ¿Perque l dimars a la nit no l'anavan a canbiar?

R. Bellés

per lo seu costat ni saludar als coneguts. No sabia que la ciencia estés renyida ab los moods y ab la bona criansa.

Los dos riuhén interiorment, y los dos pasan indiferents com si res haguessen vist.

III.

En lo Liceo una nit d'òpera y en palcos diferents hi ha dos senyoras

L'una vesteix ab elegancia, pero de colors serios. Està sentada ab tola compostura y magestai, no fa cap moviment fora de ló. Està sola en lo palco sens obrir la boca, y si per casualitat entra algú a saludarla, lo reb ab estudiada reserva, destinada a tenirlo a ralla. Es d'aquellas de qui 's' diu que parlan poch y a morradas.

L'altra porta un vesit blan y una guirnalda de rosas en los cabells. Fresca y franca, com carta ab sello, 's' velliga ab vivaciad, may está quieta, com baldada buida, y sols lo miraria encanta. Se trova rodejada de jóvens ab los que parla y bromreja.

La primera, entrant en joch, saca y murmura:

— ¡Qué esbojarrada es aquesta bona minyona! No sé com lo seu marí la pot aguantar, ni menos com hi permet donar tals escàndols. Ella, ja 's' veu, tot ho fa porque 's' creu hermosa. ¡La coquet!... Tots los obsequis que li fan los atribueix a la seva guapeza, y no pensa que també poden ser deguts a la flúixedat que descubreix. ¡Pobret! ¡Pobret! ¿Abdón anirem a parar?

La segona torna la pilota, dientse:

— *Andando*, ja tenim aquí a *Doña Paola* mes estrada que amarra de barro. Dén dar gust tractar ab ella. ¡Pobre marí! En quan a la companyia, mes digne es de pietat que d'enveja. De segur que es menos llasimos anar a un entorro que assistir a un dinar d'ells. Per aixó es que a tothom fa por y a tothom desagrada. Si ho fa pera semblar virtuosa no n' hi ha necessitat, porque ja sabem lo que passa.

Y las dos riuhén interiorment y se 'n van del teatro porque la funció s' ha acabat

IV

Aixís se porta tothom envers los altres. Podriam posar exemples fins a lo infinit. L'avaró 's' mofa del dadiuós, lo que té la mà forçada posa en ridícul al mesquí, lo coharté per tonto al valent, lo noble desprecia al plebeyo, aquell 's' rin de los senyors, la ciriza xula a la cusidora y la senyora critica a la pageda.

Tots jugan a pilota.

Si las cosas inanimadas sentissen y pensessen, 's' burlarian uns d'altres los leats y las ollas, y fóra una realitat lo dir 'l' olla a la peilla: *fuig d'aquí no m' enmascaris*.

Los uns y los altres rodan en la casera y seguenen la corrent. Mifí món 's' burla de l'altre mifí... ¡Dixós qui tot sol pot burlarse de tots los demás! Pero aquet encara ha de béixer.

Lo que si hem vist son alguns de qui tothom 's' burla, sense qu' ells pugan ó vallan fiturre de ningú. Aquestos són los mals jugadors que no saben tornar la pilota, y perdian y pagan sempre.

Se 's' dia ximplas, y pot ser són benaventurats.

L'AVI

PLORALLAS D'UN ROMANTICH

¿Qué s' han fet jayl aquells temps

De la cola y de la malla,

En los que no 's' dityan frechs,

Ni sombreros de copa alta,

En que 's' galans trovadors

A sas doncellas cantavan?

¿Qué s' han fet aquellas liras?

Es género que no 's' gasta;

S' ha trobat que 'l' guitarrot

Mols menos quartos costava.

¿Qué s' han fet los rics vestits?

¿Qué s' han fet los rics vestits?

Ab adorns d' or y plata?

¿Abont son aquelles Leonors,

Aquellas Leonors, abont parant?

No s' han fos jayl no s' han fos;

Ja se 'n troba alguna que altra,

Mes no 's' troben en castells,

Ni portan joyas de plata,

Que 's' troban ó bé plaxant,

Cuyant ó passant bigada,

O en las botigas del Call

Reglejant l' indiana,

Que volen unas fardilles

Que ne sigúan ben baratas.

¿Qué s' han fet aquells castells

Ab tantas y tantas guardias?

¿Qué s' han fet aquellas torres

Que los plans tots dominavan?

¿Qué s' es fet tant bè de Déu?

¿Tant bè de Déu, abont parat?

Ara sols se troban torres

En la Bona Nova y Gracia.

¡Ay, aqueixos temps moderns,

Com m' aixalan la guitarrot!

Qui ven lo que 's' llibres portan

Y contempla 'l que ara passa,

¡Que n' hi troba de diferenciat!

¡Que n' hi troba de distancia...!

Qui troba Leonors modernas

Y ab las velas las compra,

¡Tot es hu, quan sols se 'n deñan,

De los fentals, las inlantas,

O ara, que fins se 'n diluyen

Planxadors y cridas!

Avans, hi havia torneos

Que grans festas ne causavan;

Ara, sols passa de toros

A vuy, ó deu rals l' entrada.

Ara, eran los jochs florals

Ara, eran los jochs florals

Abont trovadors premiavan,
Ara, premia, sa paróidn,
A poetas ab casaca
Los trovadors d' aquells temps,
Eran guapos, estant magres;
Mes los trovadors moderns,
Tots son grassos, gastant panxa.

¡Ay, qui ha vist los temps passats
Y ab los moderns los comparat
¡No es gayre la diferenciat!
¡La diferenciat, no es gayrel
¡Ay...! Val mes que ho deixem córrer
Perque aixó a un l' encaparrat,
Y s' espalla la salut,
Que un desitja conservarla.

ANTONET SERRA

TEATROS.

Del Liceo no 'n tenim res que dir. Si be s' ha posat en escena y ha agraat *Un ballo in máschera*, es una ópera que ja 'ns surt pels ulls. Esperem poguer dir alguna cosa del *Zampa*, que es mes nova pel públich de Barcelona.

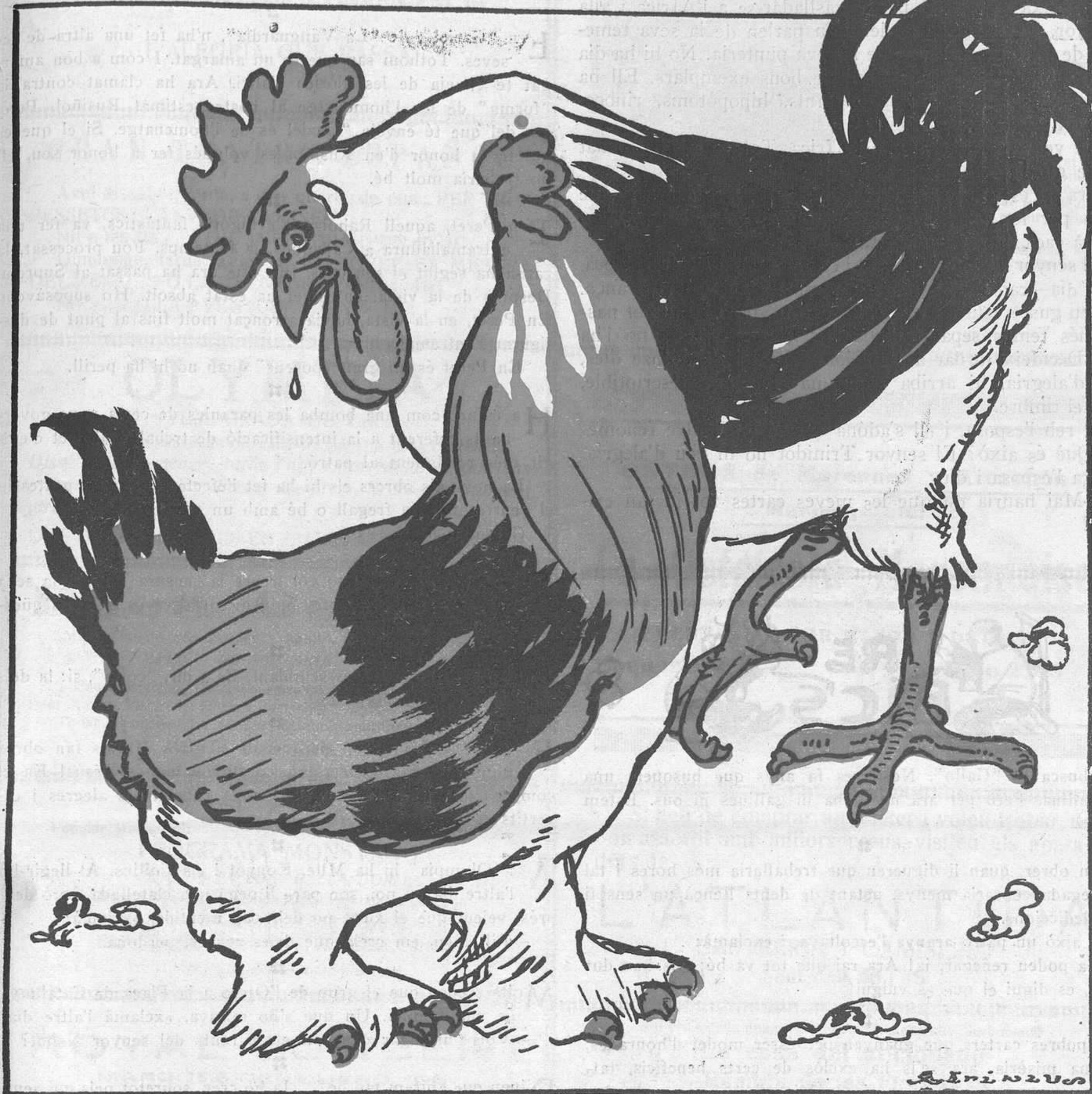
Lo Principal no 'ns dona altra novetat que la de deixar d' anunciar *La conquistada de Madrid* que prometta.

Lo Romea que, a la manera d' un caball fogós, havia comensat ab grans bríos ab companyia de zarzuela y dramática, s' ha quedat ab aquesta solament, trasiadant la zarzuela a Sta. Creu, ajudantli a portar la que li va posar la ópera comica francesa.

Ja que parlem de l' ópera francesa, no sé si voslós saben que la *loberia artistica* esta empenyada en que 'ns havia d' agradar una companyia que en conjunt no valia la pena. ¡Aquesta es bona! Pot ser si que porque la companyia era francesa, y no mes que per aixó, la haviam d' admetter sense com va ni quant costa. ¿Que 's' pensa la *loberia artistica* que una companyia es com una moda, que en sent francesa ja n' hi ha prou per seguir-la bona ó dolenta?

En l' Odeon, la secció del Teatro Catalá, ha posat en escena la comedia de D. Joseph Maria Arrau *Un embolich de cordas*.

En realment, l' argument, es: Ventura, constructor de barcos, n' ha fet un per don Panxo, ab lo qual, per equivocació de càlcul, hi queda perdent una crescenda cantial. La filla de 'n Ventura, Carmeta, está enamorada del capità del barco, D. Joan. D. Panxo, home calculista, al mateix temps que preten casar se ab la Carmeta, cregut de que té molt dot, procura que 'l capità se casi ab sa germana Marcelina, la que, lo mateix que son germá, ignora 'ls amors de la filla de 'n Ventura ab lo capità. La Carmeta, per boca de la mateixa Marcelina, sab que aquesta es promesa ab don Joan. Ventura ho sab per D. Panxo, després de haver negat a aquel la ma de sa filla, per qual negació D. Panxo exigeix al constructor la cantial que li hi acredita, cosas que aterra

ELS GALLS TREMOLEN

—Em sembla que farem mala fi!

La mort del porc

Heu's aquí, estimats lectors, que llegiu aquesta glossa (si glossa se'n pot dir d'això) d'una mort que omplena d'alegria als vius, que l'esperen com s'espera el benestar moral i material. La mort porquina, dita així, dona vida als que tenen el plaer de participar-ne; puix els mortals que cap any fem matança hem de dir com aquell: Al costat de casa han matat el porc, però jo compro les botifarres.

Es la mort aquesta, un aconeteixement gran en els poblets rurals i cases muntanyenques, on tot riu de festa.

Allí es veu la quitxalla voltant les flames, que surten d'un feix d'argilaga seca, cantant i saltant com els éssers mitològics quan adoren al seu déu fantàstic. Mentre el butxí, o més ben dit el matador de porcs, sucarrima el pèl groixut de la bèstia bruta, quina després d'haver-li passat la pedra tosca moltes vegades, i haver-li tirat molta aigua a sobre, queda més neta que la patena i llesta ja per a fer-li l'autòpsia, procedeix el matador a passar-li el ganivet de tall afilat, pel mig de l'esquena i del cap a la cua, quedant així partit

amb dues parts iguals. Quan el porc està obert com una magrana madura, el primer que els ulls veuen i deleixen, és aquella cansalada tan ampla i virada, i fresca com un lliri d'aigua, que fregida després amb mongetes rênegues, fan aquells plats tan sabrosos, que són preferits a molts altres de carn per la gent de pagesia, i també per molts senyors i menestrals.

Amb la mà dreta i una pràctica de molts anys, treu el matador aquells pernills de gust tan refinat i de carn tan esponjosa, sana com el pi del bosc, que tempta, que fa venir ganes de despenjar-ne un i endur-se'l tot corrents, d'aquestes tendes petites, però ben proveïdes, que hi ha als pobles forans. A dintre de la cuina i penjada a la llar del foc, s'hi albira la caldera gran, que l'omplen de la carn de porc, la qual, a l'espetec que fan els trossos secs de llenya bosquetana, es va coent depressa, formant-se així aquell tastet de carn menuda, que tots, grans i petits, paladegen com afamats, abans de què la maquineta embutidora la converteixi amb gustoses botifarres negres i del greixet, que junt amb els xoriços i llonganisses un pic coentes i amb el demés que porta el porc, no menys gustós, ajuden amb gran part a passar l'anyada al pagès, que ja engreixa un altre porc per a la matança vinent.

ERMENGOL PARÉS

No hi fa res la distància

El senyor Trinidad és un cèlebre caçador de feres. Tot sovint deixa Barcelona per a traslladar-se a l'Àfrica i allà fa furor. Tots els diaris del món parlen de la seva temeritat, de les seves proeses, de la seva punteria. No hi ha dia que no caci almenys un parell de bons exemplars. Ell ha mort tigres, lleons, micós, elefants, hipopòtoms, rinoceronts, búfols, etc., etc.

Set vegades ja ha anat a l'Àfrica. Totes set n'ha tornat ple de glòria.

Ara hi és per vuitena vegada. Fa ja tretze mesos que ronda per les selves, sempre l'arma a punt. Aquest cop la seva caça ha estat més gran que mai.

El senyor Trinidad és casat i estima molt a la seva esposa. Cada dia—cada dia—li escriu lletres plenes d'enyorança. Pel seu gust s'estaria més temps caçant, però ja no pot passar més temps separat d'ella. Tretze mesos que no l'ha vist! Decideix tornar a Barcelona. Al cap de quinze dies, boig d'alegria, hi arriba amb una emoció indescriptible, truca el timbre.

El reb l'esposa, i ell s'adona que té un ventre fenomenal. Què és això? El senyor Trinidad no hi veu d'alegria. Abraça l'esposa i diu:

—Mai hauria dit que les meves cartes fossin tan eficaces!

Es busca al "Gallo". Nosaltres fa anys que busquem una gallina. Però per ara no hi ha ni gallines ni ous. Estem perduts.

A un obrer, quan li digueren que treballaria més hores i tal vegada cobraria menys, petant de dents llençà un sens fi de malediccions.

En això un patró aranya l'escoltava, i exclamà:

—Ja podeu renegar, ja! Ara rai que tot va bé; ens han dut la pau, es digui el que es vulgui!

Es pobres carters que guanyen per ésser model d'honoradès, una misèria, ara se'ls ha exclòs de certs beneficis, tarrant-los que no són "funcionarios públics".

Però quan han demanat més pessetes per a menjar, o millores i han tractat d'anar a la vaga, llavors els diuen que són "afectos al Estado".

Què hi diu el poble? Eh, quina llei més demòcrata?

A Barcelona tenim, des de fa molt de temps, el Palau de la Música Catalana. I a Madrid no en tenien cap de semblant. Això no podia ésser. Cal construir-lo. I es construï el "Palacio de la Música". Estava ja llest i aviat s'havia d'inaugurar. Però no ha pogut ésser. Abans la sala s'ha enfonsat i ha quedat del tot destruïda. Res, s'han de quedar sense casa per la música.

Han estat llicenciats els soldats del reemplaç de 1922. L'alegria dels soldats ha estat immensa. Saludem a aquests minyons que emprenen de nou la lluita per la vida i es van a llençar altre cop al treball.

Com sia que la "Sociedad de Autores" permet que es treguin les actrius a les obres dels nostres estimats escriptors, nosaltres tenim un sens fi de drames de Guimerà, Rusiñol, Iglesias i altres, que els hi tallarem el cap amb tota la tranquil·litat del món.

Així com així és una cosa pública que ho fa tothom, també podem assassinar el bo i sublim del Teatre Català.

I de passada cobrar els drets de propietat i posar "original" a les facècies, que el públic especial i sabata accepta.

En "Gaziel", de "La Vanguardia", n'ha fet una altra de les seves. Tothom sap que és un amargat. I com a bon amargat té enveja de les glòries d'altri. Ara ha clamat contra la "forma" de fer l'homenatge al nostre estimat Rusiñol. Però, no, del que té enveja "Gaziel" és de l'homenatge. Si el que es vol fer a honor d'en Rusiñol es volgués fer a honor seu, ell ho trobaria molt bé.

En Peret, aquell Rahola dels bigotis fantàstics, va fer una entremaliadura a Cadaqués, ja fa temps. Fou processat, la causa ha seguit el seu curs, fins que ara ha passat al Suprem. Després de la vista, en Peret ha estat absolt. Ho suposàvem. En Peret, en la vista, havia arrojat molt fins al punt de desfigurar l'entremaliadura.

En Peret és un gran "poseur" quan no hi ha perill.

Ha caigut com una bomba les paraules de certs nous governants referent a la intensificació de treball i el dret d'exigir més rendiment al patró.

La nova als obrers els hi ha fet l'efecte com si els gratessin el ventre amb un fregall o bé amb un tros d'estora.

Comença bé.

En Primo de Rivera no vol treure la censura. Tindrà la seva raó, però els periodistes opinem tot al revés. Res, és qüestió de criteris.

Per ara ni Corts, ni res semblant. Es a dir, "corts", sí: la dels corrals de molts llocs.

El bisbe està empipat perquè als Centres Morals fan obres immorals, car treuen dones i fiquen homes. Jesús! En el compte corrent de Sant Pere, quants capellanets alegres i divertits se'ls prepara morir a la brasa.

A l'"Olympia" hi ha Mlle. Konyot i els Collins. Al llegir-ho l'altre dia un noi, son pare li pegà una clatellada, però després, veient que el xicot no deia cap mentida, exclamà:

—Fill meu, em creia que deies renecs, perdona.

Molts creuen que el grup de l'Otero a la Plaça de Catalunya és una família. Un que s'ho mirava, exclamà l'altre dia:

—Vols-t'hi jugar que són els parents del senyor Nebot?

Diuen que anirem tan bé"... Ja ho crec, sobretot pels qui sempre es saben prendre la vida en broma i repartir-se les escorialles del comú.

Tira, peixet! Qui pogués tenir de bo amb qui és mirat per dolent!...

Molts tenen un oncle a l'Havana.

Altres sense tenir parents, troben l'Amèrica a casa. Paciència... i no "grunyitis".

Correspondència

E. P.: L'article és massa llarg i el tema molt massa debatut ja.—J. T. E.: Carai, que n'és de nova la vostra poesia! Ja veieu si ho és, que no pot anar.—I. F.: Ens demaneu que això vagi a l'Almanac, o sinó al setmanari; però, no veieu que no pot anar ni en un lloc ni en l'altre? Aquest cop, no heu estat afortunat.—Kadafort: Dolent.—P. B.: Massa llarg.—Heperus: No en dubteu, ho tirem a les escombraries.—Quicu d'Igualada: Publicarem la vostra col·laboració sempre que siguin nets els articles i estiguin bé.

Impremta de LA CAMPANA DE GRACIA - Carrer de l'Olm, núm. 8 - Barcelona

TEATRE CATALA ROMEA

Setmana Rusiñol

EL CASAMENT DE CONVENIENCIA
i
L'ALEGRIA QUE PASSA

GRAN TEATRO ESPAÑOL

Avui dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: PER TRES PESSETES i CANVI DE CAMISES.

Nit a les 10: ¿...? O L'AVENTURA D'UN 40 HP.

Diumenge, tarda, a les 4: EL POBLE ES MESTRE DEL REI i ¿...? O LA AVENTURA D'UN 40 HP.

Nit: ¿...? O LA AVENTURA D'UN 40 HP.

OLYMPIA

TEMPORADA DE CIRC

La millor companyia de circ equestre que s'ha vist a Barcelona
Dissabte i diumenge, tarda i nit, extraordinàries funcions prenent-t'hi part les «Freres Despres», la més emocionant atracció del món.

DOS SALTS MORTALS EN L'AIRE AMB AUTOMOBIL

Eden Concert

Music-Hall de primer orden - Asalto, 12 - Teléfono 3332 A.

NUEVA EMPRESA PROPIETARIA : D. Francisco Buxó

Todas las tardes, las cinco estrellas: Tina de Jarque, Rosaleda, Pilar Molina, Venus del Circo y Carmelita Palacios.

Todas las noches: La graciosa zarzuela madrileña, titulada

¡A MORIR LOS CABALLEROS!

POMPEYA

Popular Music-Hall

Teléfono 2438 A.

PROGRAMA MONSTRUO

CONDESITA ZOE - BELLA DORITA

Gran éxito de la aplaudida revista en cuatro cuadros

LA VINGUDA D'EN TÓFUL

Exito de Mercedes Cros, Marujita Carrillo

MERCEDES SOLDEVILA

ROYAL CONCERT

MARQUES DEL DUERO, 106

ÉXITO: MARÍA ROMEU

M. SOLDEVILA C. FRANCO

LA GRECO

Cabaret

de la

Muerte

Paralelo

(Grutas)

núm. 72

Exhibición macabra, tétrica y horripilante

Es necessiten 30.000 caixes de morts pel consum diari del CABARET DE LA MUERTE

NOT: El que sufra de afección cardíaca o sea impresionable absténgase de visitarlo, pues pasaría un mal rato.

PAT! BLAU

PELAI, I

Local completament reformat, amb gran calefacció. Temperatura la més agradable durant l'hivern

Aquest mes, s'ha inaugurat un soculent servei de «Charcuteria» i mariscos de totes menes. Tot-hom ho diu que lo café del PATI BLAU, és el millor de Barcelona

Es costum d'aquesta casa, servei excel·lent i preus econòmics

OSTRAS de Marennes y Arcachón

::: Mariscos, etc. :::

La Ostrícola Marennaise

VENTAS AL POR MAYOR Y DETALL

Boquería, 27

Teléfono 2785

Si heu de comprar un sueter i voleu trobar un bon assortit amb millors preus, visiteu els aparadors de

L'ATLANTIDA

SASTRERIA I CAMISERIA

Sant Pau, 56 i 58

En vista de la numerosa clientela que acude diàriament

La casa del aficionado

Rambla de las Flores, 10

T. S. H.

ha abierto una Sucursal en la

Rambla de las Flores, 26

donde tendrá mucho gusto en servir los encargos que se le hagan, así como consultas técnicas y consejos prácticos.

Ha llegado la nueva remesa de galena Radiosita

BICICLETES

MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Teléfono 1445 A - BARCELONA

EL SENYOR ESTEVE, AL FRED

- Gràcies, noi, perquè degut a la teva vinguda s'han tapat les estàtues de l'Otero.
- No s'espanti, que ja es tornaran a destapar, vulguin o no vulguin!

